

Studentenstatuut Hogeschool Viaa - Opleidingsspecifiek deel - Onderwijs- en Examenregeling (OER) 2024-2025, Bacheloropleiding Theologie en Leraar vo van de 2e graad in Godsdienst

Academie Social Work en Theologie

Vaststelling, goedkeuring en instemming

Deze Onderwijs- en examenregeling is onderdeel van het Studentenstatuut van Hogeschool Viaa en is gebaseerd op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Het voor alle bacheloropleidingen geldende gedeelte van deze regeling, het format OER genoemd, is beoordeeld door de medezeggenschapsraad en vastgesteld door het college van bestuur op 18 maart 2024. Het opleidings specifieke deel van deze regeling is beoordeeld door de medezeggenschapsraad op 5 juli 2024 en vastgesteld door het college van bestuur op 15 juli 2024. De aan de opleiding verbonden opleidingscommissie heeft op 8 juli 2024 advies uitgebracht.

Inhoudsopgave

Leeswijzer en voorwoord	5
1 Algemene bepalingen	7
1.1 Begripsbepalingen	7
1.2 Reikwijdte	12
1.3 Vaststelling en looptijd van de regeling	12
1.4 Besluiten via e-mail	13
2 Toelating tot de opleiding	14
2.1 Toelatingseisen	14
2.2 Toelating speciaal traject gericht op het behalen van een hoger kennisniveau	15
2.3 Toelating tot 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS	15
2.4 Toelating tot 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS	15
2.5 Toelating tot verkort mbo-traject van 240 ECTS	15
2.6 Toelating tot en vanuit Keuzetijd	15
2.7 Buitenlandse vooropleiding	15
2.8 Eisen en voorwaarden deeltijdonderwijs	16
2.9 Toelating dual onderwjs	16
2.10 Toelatingsonderzoek	16
2.11 Instroomassessment	17
2.12 Taalniveau Nederlands	18
2.13 Taalniveau Engels	18
2.14 Voorwaarde inschrijving in verband met de identiteit	18
2.15 Geen toelating op grond van ongeschiktheid	19
2.16 Toelating en overige inschrijvingsvoorwaarden	19
2.17 Toelating tot de postpropedeutische fase op basis van een propedeutisch getuigschrift	19
2.18 Beperking inschrijving voor de postpropedeutische fase	19
2.19 Toelating tot de postpropedeutische fase op basis van een opleiding Ad	19
3 Onderwijsprogramma	20
3.1 Doelstelling van de opleiding	20
3.2 Inrichting en studielast bacheloropleiding	20
3.3 Toegang tot een afstudeerrichting/profiel/profilering	21
3.4 Voer- en onderwijstaal	21
3.5 Voorzieningen voor student met functiebeperking	21
3.6 Voorzieningen in het kader van taalbeleid	21
3.7 Samenstelling van de propedeuse	22
3.8 Samenstelling van de hoofdfase	22
3.9 Samenstelling gemeenschappelijke afstudeerrichting	22
3.10 Samenstelling 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS	22
3.11 Samenstelling 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS	22
3.12 Samenstelling speciaal traject gericht op het behalen van een hoger kennisniveau	22
3.13 Minoren	22
3.14 Externe minoren	22
3.15 Aanvraagprocedure externe minor	23
3.16 Interne kwaliteitszorg	23
4 Examens en getuigschriften	25

4.1 De examens van de opleiding	25
4.2 Toekenning graden	25
4.3 Getuigschriften	25
4.4 Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek	26
4.5 Afgifte getuigschriften	26
4.6 Ondertekening getuigschriften	26
4.7 Data van de uitslag en uitreiking getuigschriften	26
4.8 Cum-lauderegeling	27
4.9 Verklaringen	27
5 Toetsen en beoordelen	28
5.1 Vormen van toetsing	28
5.2 Toetsing en studenten met een functiebeperking	28
5.3 Voorwaarden toetsdeelname en volgordeelijkheid	29
5.4 Tijdvakken en frequentie	29
5.5 Inschrijvingsprocedure	30
5.6 Praktische gang van zaken rond het afnemen van tentamens	30
5.7 Mondelinge examens of tentamens	31
5.8 Toetsopdrachten	32
5.9 Landelijke kennisbasistoetsen	32
5.10 Beoordeling van beroepshouding	32
5.11 Vaststelling van de beoordelingen	32
5.12 Normering van de beoordelingen	32
5.13 Het verlenen van vrijstellingen	33
5.14 Vastlegging en bekendmaking van de beoordelingen	34
5.15 Geldigheidsduur van studieresultaten	35
5.16 Inzagerecht	35
5.17 Bewaring van afgelegde tentamens en toetsen	36
6 Fraude en plagiaat	37
6.1 Fraudeprotocol	37
6.2 Plagiaat	38
6.3 Onderwijs Online inleverloket	38
6.4 Medeplichtigheid	38
6.5 Onvoorziene omstandigheden	39
6.6 Bezwaar en beroep	39
7 Studieloopbaan-/leertrajectbegeleiding, studievoortgang en studieadvies	40
7.1 Studievoortgang	40
7.2 Studieloopbaan-/leertrajectbegeleiding	40
7.3 Studieadvies propedeutische fase	40
7.4 Persoonlijke omstandigheden	41
7.5 Speciale omstandigheden en uitgesteld studieadvies	42
7.6 Wegwerken deficiënties uit de propedeutische fase voorafgaand aan het tweede jaar van de hoofdfase	42
7.7 Gevolgen bindend afwijzend studieadvies	42
7.8 Doorstroom naar de postpropedeutische fase	43
7.9 Studieadvies in de postpropedeutische fase	43
8 Examencommissie	44
8.1 Instelling examencommissie	44
8.2 Benoeming en samenstelling examencommissie	44
8.3 Taken en werkwijze van de examencommissie	44

8.4	Indienen van een verzoek bij de examencommissie	47
9	Rechtsbescherming	48
9.1	Rechtsbescherming	48
10	Slot- en invoeringsbepalingen	49
10.1	Onvoorzien gevallen	49
10.2	Bekendmaking van de regeling	49
10.3	Citeertitel, inwerkingtreding	49
Bijlage A:	Inhoud en competentieprofiel opleiding	50
Bijlage B:	Eindkwalificaties van de opleiding	53
Bijlage C:	Toetsprogramma propedeuse	71
Bijlage D:	Toetsprogramma hoofdfase	72
Bijlage E:	Toetsprogramma gemeenschappelijke afstudeerrichting	76
Bijlage F:	Toetsprogramma Associate degreeprogramma en doorstroomprogramma	77
Bijlage G:	Toetsprogramma 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS	78
Bijlage H:	Toetsprogramma 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS	79
Bijlage I:	Toetsprogramma verkort mbo-traject van 240 ECTS	80
Bijlage J:	Toetsprogramma speciale trajecten	81
Bijlage K:	Onderwijseenheden die niet verjaren	82
Bijlage L:	Regeling landelijke kennistoetsen lerarenopleidingen	83

Leeswijzer en voorwoord

Status van de onderwijs- en examenregeling binnen Hogeschool Viaa

De [Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek \(WHW\)](#) schrijft voor dat iedere hoger onderwijsinstelling een studentenstatuut vaststelt en bekendmaakt ([artikel 7.59 WHW](#)), dat bestaat uit een instellingsspecifiek deel en een opleidingsspecifiek deel.

Het instellingsspecifieke deel wordt binnen Hogeschool Viaa het algemeen deel genoemd. Dit deel van ons studentenstatuut is van toepassing op alle studenten en extraneï van onze hogeschool. Het is te vinden op de [website van de hogeschool](#).

Het voorliggende document betreft het opleidingsspecifieke deel van het studentenstatuut. Binnen Hogeschool Viaa wordt met de term onderwijs- en examenregeling (OER) ook wel het gehele opleidingsspecifieke deel bedoeld. Het opleidingsspecifieke deel omvat in werkelijkheid echter meer dan alleen de OER. Volgens de wet behoort het opleidingsspecifieke deel de volgende informatie te bevatten:

a. een beschrijving van de studieopbouw en de ondersteunende faciliteiten die de student door de instelling worden aangeboden, waaronder in ieder geval worden begrepen:

- 1. informatie over de opzet, organisatie en uitvoering van het onderwijs,
- 2. de studentenvoorzieningen, en
- 3. de faciliteiten betreffende de studiebegeleiding,

b. de vastgestelde onderwijs- en examenregeling (OER), zoals bedoeld in [artikel 7.13 WHW, eerste lid](#), en

c. een beschrijving van procedures die op de opleiding van toepassing zijn.

Met andere woorden, het opleidingsspecifieke deel van het studentenstatuut regelt de rechten en plichten van zowel studenten als de opleiding, en legt de organisatie van het onderwijs vast. Het is hiermee een zeer belangrijk document binnen de hogeschool. Studenten doen er goed aan kennis te nemen van zowel het instellingsdeel als het opleidingsspecifieke deel van het studentenstatuut.

Inhoud van de onderwijs- en examenregeling

In [artikel 7.13 WHW](#) is geregeld welke onderwerpen aan bod behoren te komen in de onderwijs- en examenregeling van elke opleiding binnen die instelling. Al deze onderwerpen vind je terug in het opleidingsspecifieke deel van het studentenstatuut.

Totstandkoming van het opleidingsspecifieke deel van het studentenstatuut

In het studiejaar 2024-2025 werken we, net als in de voorgaande jaren, met een hogeschool breed kader voor de OER. Al in een vroeg stadium zijn academiedirecteuren, opleidingscommissies, examencommissies, en medezeggenschapsraad betrokken bij de herziening van dit kader. Zo konden de medewerkers en commissies van de opleidingen vanaf najaar 2023 wijzigingsvoorstellen doen. De afdeling Kwaliteit heeft van de voorgestelde en/of gewenste wijzigingen binnen de verschillende opleidingen een lijst bijgehouden. Vervolgens heeft de afdeling Kwaliteit begin 2024 aan de hand van deze lijst een nieuw concept hogeschoolbreed kader opgesteld. Dit concept kader is besproken in het directeurenoverleg van Hogeschool Viaa. Na een aantal laatste aanpassingen heeft dit uiteindelijk geleid tot het definitief kader OER. De

medezeggenschapsraad heeft hierop zijn instemming verleend.

Na vaststelling van het format door het college van bestuur is het kader aangevuld door de opleiding met de benodigde opleidingsspecifieke tekst. Door de academiedirecteur van de opleiding is een definitief concept OER-vulling vastgesteld. De concept OER's zijn vervolgens aangeboden ter advies en instemming aan de MR en de opleidingscommissies. Dit deel van de vaststellingsprocedure betreft alleen nog de vulling en niet de bepalingen in het hogeschoolbreed kader. In het format OER zijn bij de aangebrachte wijzigingen korte opmerkingen toegevoegd die de opleidingen kunnen helpen bij het invullen van het format. Deze opmerkingen zijn verwijderd voordat de ingevulde OER is gepubliceerd op de website van Viaa en op Viaa Online. De volledige lijst met wijzigingen ten opzichte van de OER van het vorige jaar (zowel inhoudelijke als tekstueel) is op te vragen bij de afdeling Kwaliteitszorg van de hogeschool.

1 Algemene bepalingen

1.1 Begripsbepalingen

academie	<i>de organisatorische eenheid waarbinnen door de hogeschool onderwijs wordt aangeboden, onderzoek wordt gedaan en adviesdienstverlening wordt aangeboden;</i>
academiedirecteur	<i>de leidinggevende van een academie;</i>
Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State	<i>het college als bedoeld in artikel 7.64 WHW, waarbij studenten in beroep kunnen gaan tegen een beslissing van een orgaan van de hogeschool, zoals omschreven in Hoofdstuk 15 van het Viaa Studentenstatuut, Algemeen deel;</i>
afsluitend examen	<i>examen ter afsluiting van de postpropedeutische fase als bedoeld in artikel 7.9d WHW, waarmee wordt getoetst of de student aan op eindniveau aan de door de opleiding gestelde eindkwalificaties voldoet. Het examen is behaald indien alle (deel-)tentamens in de betreffende fase zijn behaald;</i>
afstudeerrichting	<i>een specialisatie binnen de opleiding als bedoeld in artikel 7.9 WHW, niet zijnde een Associate degreeprogramma of een minor;</i>
bekwaamheidsonderzoek	<i>onderzoek in het kader van de zij-instroom in het beroep van leraar of docent als bedoeld in hoofdstuk 7a WHW, waarmee wordt vastgesteld of de zij-instromer voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het geven van onderwijs;</i>
beoordeling	<i>de vaststelling door een examinerator in welke mate de student of extraneus heeft voldaan aan de eisen die voor een bepaalde onderwijsseenheid of onderdeel daarvan zijn geformuleerd;</i>
bindend afwijzend studieadvies	<i>het advies als bedoeld in artikel 7.8b lid 3 WHW, waarmee wordt gesteld dat de student naar het oordeel van het instellingsbestuur, met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden, niet geschikt wordt geacht voor de opleiding, doordat de studieresultaten van de student niet voldoen aan de vereisten die het instellingsbestuur daaromtrent heeft vastgesteld;</i>
College van Beroep voor de Examens	<i>het college als bedoeld in artikel 7.60 WHW, waarbij studenten tegen besluiten betreffende studievoortgang, tentamens en examens in beroep kunnen gaan, zoals omschreven in Hoofdstuk 13 van het Viaa Studentenstatuut, Algemeen deel;</i>
college van bestuur	<i>het college als bedoeld in artikel 1.1, 10.2 en 10.8 WHW, dat zowel het bestuur vormt van de instelling, als het bestuur van de Stichting Hogeschool Viaa;</i>
competentie	<i>een integraal geheel van beroepskennis, -houding en -vaardigheden die een persoon nodig heeft om binnen relevante beroepscontexten adequaat te kunnen functioneren;</i>
credit	<i>zie ECTS-credit;</i>
cursus	<i>een onderdeel van het studieprogramma;</i>
decaan	<i>zie studentendecaan;</i>

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)	<i>dienst die belast is met de uitvoering van onderwijswetten en -regelingen (voorheen: Informatie Beheer Groep en Centrale Financiën Instellingen);</i>
driejarig vwo-traject van 180 ECTS	<i>versneld traject als bedoeld in artikel 7.9a WHW, met een studielast van 180 studiepunten;</i>
driejarig vwo-traject van 240 ECTS	<i>gecondenseerd traject waarin de student in drie jaar een programma van 240 ECTS doorloopt;</i>
DUO	<i>zie Dienst Uitvoering Onderwijs;</i>
ECTS-credit	<i>de waardering die een student krijgt toegekend als aan de eisen van een toets is voldaan. Eén ECTS-credit staat voor een studielast van 28 studiebelastingsuren voor een gemiddelde student;</i>
eindkwalificaties	<i>omschrijving van het eindniveau van de opleiding;</i>
EVC-procedure	<i>procedure die wordt uitgevoerd door een als zodanig door de instelling erkende organisatie – niet zijnde een opleiding of een examencommissie – om op basis van deugdelijk onderzoek te komen tot erkenning van verworven competenties en het waarderen van kennis en vaardigheden die buiten het onderwijs zijn opgedaan, van een persoon die niet als student of extraneus bij de opleiding is ingeschreven. EVC staat voor Erkenning Verworven Competenties;</i>
examen	<i>afsluitend onderdeel van een opleiding als bedoeld in artikel 7.3 WHW of de propedeutische fase als bedoeld in artikel 7.8 WHW;</i>
examinator	<i>degene die aangewezen is om een tentamen/examen af te nemen en de uitslag daarvan vast te stellen;</i>
examencommissie	<i>de commissie van een opleiding of groep van opleidingen binnen Viaa, als bedoeld in artikel 7.12 WHW, die op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad;</i>
extraneus	<i>degene die is ingeschreven bij de instelling, als bedoeld in artikel 7.36 WHW, met uitsluitende het recht om de tentamens af te leggen van de onderwijseenheden behorend tot de opleiding, alsmede de examens af te leggen van die opleiding, en van toegang tot de bij de instelling behorende inrichtingen en verzamelingen, tenzij naar het oordeel van het instellingsbestuur de aard of het belang van het onderwijs of het onderzoek zich daartegen verzet;</i>
fraude	<i>elk handelen (waaronder het plegen van plagiaat), nalaten of voornemen (ook aanzetten tot), dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over iemands kennis, inzicht, vaardigheden, (beroeps)houding, reflectie geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, of zou hebben kunnen maken indien het (voornemen tot) handelen geëffectueerd was;</i>
gedragscode internationale student	<i>gedragscode internationale student hoger onderwijs, zoals deze geldt per 1 augustus 2014;</i>

geschillenadviescommissie	<i>de commissie als bedoeld in artikel 7.63a WHW, die aan het instellingsbestuur advies uitbrengt over bezwaren met betrekking tot andere beslissingen dan wel het ontbreken ervan op grond van de WHW en daarop gebaseerde regelingen;</i>
hogeschool	<i>Hogeschool Viaa;</i>
hoofd fase	<i>zie postpropedeutische fase;</i>
instelling	<i>Hogeschool Viaa;</i>
internationale student	<i>student met een buitenlandse nationaliteit die - voor zover het een verblijfsvergunningplichtige student betreft op basis van een daartoe afgegeven verblijfsvergunning - onderwijs gaat volgen, volgt of heeft gevolgd aan een in Nederland gevestigde onderwijsinstelling;</i>
jaar	<i>een tijdvak van twaalf maanden;</i>
leertrajectbegeleider	<i>zie studieloopbaanbegeleider;</i>
loket klachten, bezwaar en beroep	<i>het orgaan waar een klacht, bezwaar of beroep wordt ingenomen, dat is ingesteld op grond van artikel 7.59a WHW;</i>
major	<i>het kernprogramma van de opleiding voor een beroep;</i>
Medezeggenschapsraad	<i>het medezeggenschapsorgaan ingesteld op grond van artikel 10.17 WHW;</i>
medezeggenschapsreglement	<i>reglement als bedoeld in artikel 10.21 WHW, waarin tenminste de in artikel 10.22 WHW genoemde zaken worden geregeld;</i>
minor	<i>een samenhangend keuzeprogrammaonderdeel;</i>
mondeling tentamen	<i>een evaluatiemethode waarbij met een vraaggesprek tussen examinerator en student of met een praktische opdracht van de examinerator voor de student wordt getoetst in welke mate de student vooropgestelde doelen van de te toetsen onderwijseenheid beheerst. Het vindt plaats op een vooraf vastgestelde tijd en plaats. Voorbeelden zijn een criteriumgericht interview (CGI), een (gedrags)assessment, assessment waarbij met een rollenspel de gespreksvaardigheid wordt getoetst, (groeps)toetsgesprek, presentatie en een praktische vaardigheidstoets.</i>
EP-Nuffic	<i>Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs;</i>
onderwijs- en examenregeling (OER)	<i>regeling als bedoeld in artikel 7.13 WHW, die per opleiding of groep van opleidingen de geldende procedures en rechten en plichten vastlegt met betrekking tot het onderwijs en de examens;</i>
onderwijseenheid	<i>eenheid als bedoeld in artikel 7.3 WHW waaraan een tentamen is verbonden, die in samenhang met andere onderwijseenheden het onderwijsprogramma van de opleiding vormt, waaraan een examen is verbonden;</i>
Onderwijs Online	<i>de digitale leer- en werkomgeving ten behoeve van studenten. Deze leeromgeving dient ook als portal (ingangspagina).</i>

opleiding	<i>associate degree-, bachelor- of masteropleiding als bedoeld in artikel 7.3 WHW, zijnde een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken;</i>
opleidingscommissie	<i>de per opleiding ingestelde commissie, die tot taak heeft te adviseren aan het bestuur van de opleiding over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de opleiding, conform de in artikel 10.3c WHW genoemde taken en rechten;</i>
plagiaat	<i>het overnemen van teksten of afbeeldingen van derden of zichzelf op zodanige wijze dat deze niet herkenbaar zijn als geciteerd of geparafraseerd (teksten) of, eventueel met aanpassingen, overgenomen (afbeeldingen);</i>
postpropedeutische fase	<i>de studie na de propedeutische fase, ook wel hoofdfase of bachelorfase genoemd;</i>
PPO-docent	<i>zie Studieloopbaanbegeleider;</i>
propedeutisch examen	<i>examen ter afsluiting van de propedeuse als bedoeld in artikel 7.8 WHW. Het examen is behaald indien alle (deel-)tentamens uit de propedeutische fase zijn behaald, dan wel daarvoor vrijstelling is verkregen;</i>
propedeutische fase	<i>deze fase omvat de studie van het eerste cursusjaar, heeft een oriënterende, verwijzende en selecterende functie en heeft een omvang van 60 ECTS-credits;</i>
raad van toezicht	<i>de raad van toezicht van Stichting Hogeschool Viaa, als bedoeld in artikel 10.3d WHW, welke toezicht houdt op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden door het college van bestuur en dit college met raad ter zijde staat;</i>
schriftelijk tentamen	<i>een evaluatiemethode waarbij op papier of digitaal door middel van open en/of gesloten vragen de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student over de vooropgestelde doelen van de te toetsen onderwijseenheid worden getoetst. Het vindt plaats op een vooraf vastgestelde tijd en plaats. Een bijzondere vorm van een schriftelijk examen/tentamen is de open boek toets, waarbij vooraf bepaalde literatuur gebruikt mag worden tijdens het tentamen/examen. Voorbeelden zijn kennistoetsen en casustoetsen.</i>
stage	<i>praktische oefening uitgeoefend in het werkveld waarvoor de opleiding opleidt. Hieronder wordt ook een leer-werkplek en een praktijkoriëntatie verstaan;</i>
stichting	<i>Stichting Hogeschool Viaa te Zwolle;</i>
student	<i>degene die als bedoeld in artikel 7.32 WHW is ingeschreven bij de hogeschool. Onder student wordt tevens verstaan de extraneus als bedoeld in artikel 7.32 en 7.36 WHW, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald;</i>
studentendecaan	<i>degene die door het college van bestuur is benoemd om studenten te begeleiden bij studie- en beroepskeuzevragen;</i>
studenten informatie systeem (SIS)	<i>ICT-systeem waarin informatie is opgenomen over studieprogramma, toetsen en studievoortgang. Binnen Hogeschool Viaa wordt hiervoor Osiris gebruikt.</i>

Viaa Studentenstatuut, Algemeen deel	<i>het instellingsspecifieke deel van het studentenstatuut, dat geldt voor eenieder die aan de hogeschool studeert;</i>
studiejaar	<i>het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daaropvolgende kalenderjaar en, indien men zich inschrijft per 1 februari, het tijdvak dat aanvangt op 1 februari en eindigt op 31 januari van het daaropvolgende kalenderjaar;</i>
studiebelastinguur	<i>het één zestienhonderdtachtigste deel van de nominale studielast van een studiejaar;</i>
studielast	<i>de studiebelasting uitgedrukt in ECTS-credits;</i>
studieloopbaanbegeleider	<i>degene die namens de opleiding is aangewezen om de student te begeleiden in zijn studie, keuze- en planningsprocessen, gericht op een effectieve studievoortgang;</i>
Studentenzaken	<i>de afdeling binnen de hogeschool die belast is met de administratieve handelingen rondom de aanmelding, inschrijving, en uitschrijving van studenten;</i>
Studielink	<i>de gemeenschappelijke aanmeld- en inschrijfapplicatie van hogescholen, universiteiten en DUO;</i>
toelatingsbeschikking	<i>de beschikking waarin het college van bestuur verklaart dat een aspirant-student, niet in het bezit van een vereiste vooropleiding, op grond van het door deze aspirant-student met goed gevolg afgelegde toelatingsonderzoek, met betrekking tot de gestelde vooropleidingseis toelaatbaar wordt geacht bij Hogeschool Viaa;</i>
toelatingsonderzoek	<i>onderzoek ten behoeve van aspirant-studenten van 21 jaar of ouder, dat ten doel heeft vast te stellen of de kandidaat blijk geeft van geschiktheid voor het onderwijs van de opleiding en van voldoende beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, om dat onderwijs met vrucht te kunnen volgen, zoals bedoeld in artikel 7.29 WHW;</i>
toelatingstoets	<i>landelijke toets voor toelating tot de pabo, waarmee havo-leerlingen (afhankelijk van het vakkenpakket) en mbo-studenten kunnen aantonen te voldoen aan de toelatingseisen voor aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek;</i>
toetsopdracht	<i>een evaluatiemethode waarbij door een student een eigen tekst of ontwerp wordt gemaakt na eigen praktisch of literatuuronderzoek, over een bepaald onderwerp in het kader van de opleiding. De toetsopdracht wordt gemaakt in de eigen tijd van de student en ingeleverd uiterlijk op een door de opleiding vastgestelde tijd en eventueel plaats. Onder deze toetsvorm vallen verslagen, papers, essays, adviesrapporten, dossiers, voortgangstoetsen, afstudeeropdrachten, ontwerpstoetsen en creatieve werkstukken.</i>
toetsprogramma	<i>overzicht van alle deeltentamens en tentamens van alle onderwijseenheden in propedeuse en hoofdfase waarin tenminste is vastgelegd welke werkvorm wordt gehanteerd, welke toetsvorm wordt gehanteerd bij de eerste en tweede gelegenheid, aantal studiepunten, blok of week waarin de toets wordt afgenomen, wegingsfactor (in geval van deeltentamens);</i>
toetsrooster	<i>overzicht van de data en locaties waarop de deeltentamens en tentamens van de onderwijseenheden binnen een opleiding worden afgenomen;</i>

WHW	<i>de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek.</i>
-----	---

1.2 Reikwijdte

1. Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding(en) Theologie, en Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst (kortweg: Godsdienstleraar (GL)), verder te noemen: de opleiding. Een excellentieprogramma valt niet onder de reikwijdte van deze regeling, tenzij in deze regeling anders is bepaald en het betreffende programma deel uitmaakt van de onderwijseenheden als bedoeld in artikel 3.2.
2. Deze regeling is van toepassing op de studenten en extraneï die staan ingeschreven bij de opleiding, en op de personen die verzoeken om toegelaten te worden tot de opleiding.
3. Wordt de opleiding aangemerkt als een gezamenlijke opleiding, dan is deze regeling onverkort van toepassing, tenzij in de overeenkomst die aan de gezamenlijke opleiding ten grondslag ligt anders is bepaald.
4. Kent de opleiding een of meer gezamenlijke afstudeerrichtingen, dan is deze regeling onverkort van toepassing, tenzij in de overeenkomst(en) die aan deze afstudeerrichting(en) ten grondslag lig(t)(en) anders is bepaald.
5. Kent de opleiding een Associate degreeprogramma, dan is deze regeling onverkort van toepassing, voor zover dit programma door de opleiding wordt verzorgd. Het bepaalde in artikel 3.3, 4.7 en 7.7 is niet van toepassing.
6. Deze regeling is tevens – voor zover relevant - van toepassing op de uitwisselingsstudent, en degene die het voorbereidend jaar volgt, met uitzondering van de mogelijkheid beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als bedoeld in [artikel 7.66 WHW](#).
7. Deze regeling - dan wel een onderdeel daarvan - kan van overeenkomstige toepassing worden verklaard op degene die - anders dan in de hoedanigheid van student, uitwisselingsstudent of extraneus - deelneemt aan onderdelen van de opleiding. Met uitzondering van de mogelijkheid beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als bedoeld in [artikel 7.66 WHW](#).

1.3 Vaststelling en looptijd van de regeling

1. Deze regeling kent instellingsspecifieke bepalingen en opleidingsspecifieke bepalingen.
2. De instellingsspecifieke bepalingen worden vastgesteld door het college van bestuur, na instemming of advies van de Medezeggenschapsraad, voor zover dit is vereist.
3. De opleidingsspecifieke bepalingen worden jaarlijks vóór de aanvang van het studiejaar opgesteld en gepubliceerd door de academiedirecteur en vastgesteld door het college van bestuur, na instemming of advies van de Medezeggenschapsraad, voor zover dit is vereist.
4. De opleidingscommissie van elke opleiding of groep van opleidingen wordt jaarlijks tijdig in de gelegenheid gesteld deze regeling te beoordelen en daarover advies uit te brengen aan de academiedirecteur. De opleidingscommissie zendt een afschrift van dit advies aan de Medezeggenschapsraad.
5. De examencommissie is bevoegd het management van de opleiding te adviseren over de inhoud van de onderwijs- en examenregeling.
6. Een minor als bedoeld in artikel 3.13 wordt in deze regeling geacht te behoren tot de opleiding die de minor heeft ontwikkeld; is een minor door twee of meer opleidingen of vanuit een academie ontwikkeld, dan wijst de academiedirecteur de opleiding aan waartoe de minor geacht wordt te behoren.
7. De regeling geldt voor de duur van een studiejaar. Gedurende het studiejaar kan de regeling niet worden gewijzigd, tenzij dit als gevolg van overmacht noodzakelijk is en studenten daar niet onevenredig door worden benadeeld. Een tussentijdse wijziging behoeft de voorafgaande instemming van het college van bestuur; de bepalingen in dit artikel zijn alsdan van overeenkomstige toepassing.

1.4 Besluiten via e-mail

Besluiten in het kader van deze regeling kunnen worden verstuurd via e-mail.

2 Toelating tot de opleiding

2.1 Toelatingseisen

1. De volgende diploma's van middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) geven rechtstreeks toegang tot de opleiding:

- a. mbo-diploma, niveau 4;
- b. havo-diploma, profiel natuur en techniek ;
- c. havo-diploma, profiel natuur en gezondheid ;
- d. havo-diploma, profiel economie en maatschappij ;
- e. havo-diploma, profiel cultuur en maatschappij ;
- f. vwo-diploma, profiel natuur en techniek ;
- g. vwo-diploma, profiel natuur en gezondheid ;
- h. vwo-diploma, profiel economie en maatschappij ;
- i. vwo-diploma, profiel cultuur en maatschappij .

De diploma's vermeld onder de letters b tot en met i hebben betrekking op profielen havo/vwo die gelden vanaf 1 augustus 2007 (havo-diploma's met datum 2009 of later; vwo-diploma's met datum 2010 of later).

Voor de opleiding Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst (GL) geldt daarnaast:

- Iedereen met een (elders of bij Viaa) behaalde propedeuse hbo Theologie mag instromen in jaar 2 van de opleiding GL;
- Iedereen met een universitaire propedeuse Theologie mag instromen in jaar 2 van de opleiding GL;
- Iedereen die bij Viaa jaar 1 en 2 van Theologie heeft afgerond mag instromen in jaar 3 van de opleiding GL;
- Iedereen met een (elders of bij Viaa) afgeronde hbo-opleiding Theologie mag instromen in jaar 3 van de opleiding GL;
- Iedereen met een afgeronde universitaire opleiding Theologie mag instromen in jaar 3 van de opleiding GL, mits diegene kan aantonen vergelijkbare stage- en/of werkervaring te hebben opgedaan als in de stages van jaar 2 van de opleiding GL en de einddoelen van die stages te hebben bereikt. Dit kan men aantonen door een verklaring en handtekening van een leidinggevende. De reden voor deze mits is dat er in universitaire opleidingen minder praktijkervaring is opgedaan dan in de eerste jaren van een hbo opleiding.

2. Niet van toepassing.

3. Niet van toepassing.

4. Aanvullend op voornoemde leden in dit artikel gelden voor toelating tot de opleiding ofwel de regels voor tijdige inschrijving (1 mei regel) en de regels voor de verplichte studiekeuze check, ofwel de lotingsprocedure bij opleidingen met een numerus fixus met de bijbehorende inschrijvingsdeadline, zoals vastgelegd in hoofdstuk 4 van het Viaa Studentenstatuut, Algemeen deel.

5. Degene die beschikt over een al dan niet in Nederland afgegeven diploma dat op grond van een ministeriële regeling is aangemerkt als tenminste gelijkwaardig aan een diploma als bedoeld in het eerste lid, is toelaatbaar, mits - indien van toepassing - tevens voldaan wordt aan de eventuele eisen met betrekking tot het vakkenpakket en het bepaalde in het derde lid en - in geval van een buitenlands diploma - ten genoegen van de examencommissie het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs, overeenkomstig artikel 2.12. Het bepaalde in de vorige volzin over de Nederlandse taal geldt niet indien betrokkene

een Engelstalige opleiding wil volgen en - middels een door de Nuffic afgegeven verklaring - kan aantonen de vooropleiding genoten te hebben in het Engels. Is niet voldaan aan de eisen met betrekking tot het vakkenpakket, dan is het bepaalde in het tweede lid van overeenkomstige toepassing.

6. Degene aan wie de graad Associate degree, Bachelor of Master is verleend, dan wel de bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een instelling voor hoger onderwijs, is vrijgesteld van de vooropleidingseisen als bedoeld in het eerste lid, waarbij betrokkene - indien van toepassing - ten genoegen van de examencommissie door middel van een aanvullend onderzoek moet aantonen te beschikken over de kennis en vaardigheden die besloten liggen in de eisen ten aanzien van de vakkenpakketten als bedoeld in het eerste lid en/of aan de eis als bedoeld in het derde lid. De opleiding is verplicht het in dit lid bedoelde aanvullend onderzoek en het resultaat daarvan te archiveren.

2.2 Toelating speciaal traject gericht op het behalen van een hoger kennisniveau

De opleiding kent geen speciaal traject gericht op het behalen van een hoger kennisniveau als bedoeld in artikel 7.9b van de WHW.

2.3 Toelating tot 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS

De opleiding kent geen 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS.

2.4 Toelating tot 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS

De opleiding kent geen 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS.

2.5 Toelating tot verkort mbo-traject van 240 ECTS

De opleiding kent geen verkort mbo-traject van 240 ECTS.

2.6 Toelating tot en vanuit Keuzetijd

Keuzetijd wordt tot nader order niet meer aangeboden door Hogeschool Viaa.

2.7 Buitenlandse vooropleiding

1. Wanneer een persoon met een buitenlandse vooropleiding – niet zijnde een buitenlands diploma als bedoeld in artikel 2.1, lid 5 - toelating tot de opleiding vraagt, stelt het International Office van Hogeschool Viaa, op basis van de informatie van het EP-Nuffic, vast met welke Nederlandse vooropleiding de buitenlandse vooropleiding gelijk gesteld kan worden en brengt hierover advies uit aan de examencommissie. De examencommissie stelt naar aanleiding van dit advies vast of de kandidaat toelaatbaar is tot de opleiding.
2. Een buitenlandse vooropleiding wordt geacht gelijkwaardig te zijn aan die als bedoeld in artikel 2.1, lid 1 en 3 indien bedoelde vooropleiding toegang geeft tot het wetenschappelijk of hoger onderwijs in het land dat het Verdrag inzake de erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio (zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/trb-2002-137.html>) heeft geratificeerd. Het bepaalde in de vorige volzin geldt niet indien de examencommissie aantoont dat er een aanzienlijk verschil bestaat tussen de algemene eisen betreffende de toegang op het grondgebied van het bedoelde land en de eisen gesteld in artikel 2.1, lid 1 en 3.

3. Degene die beschikt over een niet in Nederland afgegeven diploma dat op grond van het eerste en tweede lid is aangemerkt als tenminste gelijkwaardig aan een diploma als bedoeld in artikel 2.1, lid 1, is toelaatbaar, mits - indien van toepassing - tevens voldaan wordt aan de eisen met betrekking tot het vakkenpakket en het bepaalde in artikel 2.1, lid 2 en 3 en ten genoegen van de examencommissie het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs, overeenkomstig artikel 2.12. Het bepaalde in de vorige volzin over de Nederlandse taal geldt niet indien betrokkene een Engelstalige opleiding wil volgen en - middels een door het EP-Nuffic afgegeven verklaring - kan aantonen de vooropleiding genoten te hebben in het Engels. Is niet voldaan aan de eisen met betrekking tot het vakkenpakket, dan is het bepaalde in artikel 2.1, lid 2 van overeenkomstige toepassing.

2.8 Eisen en voorwaarden deeltijdonderwijs

1. Aan studenten die de opleiding in deeltijd volgen, worden eisen gesteld omtrent het verrichten van werkzaamheden tijdens het volgen van de opleiding.
2. De eisen als bedoeld in het eerste lid zijn:
  - a. Een situatie waarin het perspectief is, dat de beginnende beroepsbeoefenaar op termijn zelfstandig zijn taken kan uitvoeren;
  - b. Kennis, inzicht en houding en vaardigheden kunnen geïntegreerd worden vanuit het perspectief van beroepsmatig handelen;
  - c. Relevante wetenschappelijk inzichten, theorieën en onderzoeksresultaten kunnen worden toegepast;
  - d. Er is mogelijkheid voor transfer van het geleerde door de uitvoering van de praktijkopdracht naar andere situaties met andere cliënten;
  - e. Er is de mogelijkheid om uiteindelijk te komen tot definiëring en analyse van een complexe probleemsituatie;
  - f. Er is de mogelijkheid tot het leveren van een bijdrage aan methodisch en reflectief denken en handelen;
  - g. Er kan worden gecommuniceerd en samengewerkt met andere beroepsbeoefenaren;
  - h. Het is een plek waar de student eenvoudige leidinggevende en managementtaken kan uitvoeren.
3. Voldoet een student gedurende de loop van de opleiding niet meer aan de in het tweede lid bedoelde eisen, dan blijft de student gerechtigd de opleiding in deeltijd te volgen indien binnen zes maanden na het beëindigen van de vereiste werkzaamheden vergelijkbare werkzaamheden worden verricht, dan wel de student driekwart of meer van de opleiding met succes heeft voltooid. In dit laatstgenoemde geval kan de examencommissie van de student eisen dat deze werkzaamheden verricht die noodzakelijk zijn om de opleiding met succes te kunnen voltooien. De examencommissie is bevoegd de student elk jaar te verzoeken bewijsstukken te overleggen waaruit blijkt dat aan het bepaalde in het tweede lid wordt voldaan. De student is verplicht de gevraagde informatie te verstrekken.
4. De student die niet (meer) voldoet aan het bepaalde in het derde lid, voldoet niet (meer) aan de voorwaarden om aan het in deeltijd aangeboden onderwijs in de opleiding deel te nemen. Dit betekent dat de examencommissie kan besluiten de student de toegang tot dit onderwijs te ontzeggen. Over een besluit als bedoeld in de vorige volzin wordt de student schriftelijk geïnformeerd.

2.9 Toelating dual onderwijs

Niet van toepassing.

2.10 Toelatingsonderzoek

1. Personen van eenentwintig jaar en ouder die niet voldoen aan de in artikel 2.1 bedoelde vooropleidingseisen kunnen

overeenkomstig [artikel 7.29 WHW](#) na het afleggen van een toelatingsonderzoek bij de toelatingscommissie worden vrijgesteld van de vooropleidingseisen, met uitzondering van de eisen die worden gesteld aan een 3-jarig vwo-traject of speciaal traject.

2. Het toelatingsonderzoek heeft ten doel vast te stellen of de kandidaat blijkt geeft van geschiktheid voor het onderwijs van de opleiding en van voldoende beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, om dat onderwijs met vrucht te kunnen volgen.
3. Deelname aan het toelatingsonderzoek is alleen mogelijk als de leeftijd van 21 jaar zal zijn bereikt op het moment dat de betrokken persoon aanvangt met zijn eerste jaar van inschrijving bij de opleiding.
4. Het college van bestuur kan in individuele gevallen besluiten ontheffing te verlenen van de leeftijdsgrens van 21 jaar:
  - a. indien de persoon in het bezit is van een buitenlands diploma dat in het land waarin het diploma is behaald toegang geeft tot het hoger onderwijs;
  - b. indien in bijzondere gevallen geen diploma kan worden overlegd.
5. In het toelatingsonderzoek moeten de onderdelen uit de capaciteitentest (numerieke capaciteiten, logisch redeneren, verbaal inzicht), de taalscan en taaltoets tekstopbouw met een voldoende worden afgesloten op havo-5 of vergelijkbaar niveau. Daarnaast moet uit de motivatie- en leerstijlentest blijken dat de aspirant op hbo-niveau kan functioneren.
6. Een certificaat voor een relevant vak op havo- of vwo-niveau geeft vrijstelling voor het afleggen van het betreffende vak als onderdeel van het toelatingsonderzoek.
7. Een kandidaat is geslaagd voor het toelatingsonderzoek indien diegene heeft voldaan aan alle in lid 5 gestelde eisen. Het college van bestuur verstrekt aan de betrokkene die het toelatingsonderzoek heeft behaald een schriftelijke verklaring ter bevestiging van de toelaatbaarheid, de toelatingsbeschikking genoemd. Deze verklaring heeft een geldigheidsduur van 24 maanden, gerekend vanaf de datum van ondertekening.

2.11 Instroomassessment

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 2.10 kan een kandidaat die niet voldoet aan de in artikel 2.1 bedoelde vooropleidingseisen, maar wel beschikt over voldoende relevante werkervaring en/of verworven competenties, verzoeken het toelatingsonderzoek af te nemen in de vorm van een instroom-assessment bij de instroomcoördinator van de opleiding. In dit geval is de kandidaat geslaagd voor het toelatingsonderzoek bij een positieve uitslag op het assessment, voor het overige is artikel 2.10 lid 6 onverkort van toepassing. De uitslag omvat nu tevens een advies van de instroomcoördinator aan de examencommissie van de betreffende opleiding over mogelijk te verlenen vrijstellingen, zoals bedoeld in lid 4. De kandidaat kan dit advies gebruiken om vrijstellingen aan te vragen bij de examencommissie.
2. Een EVC-verklaring biedt geen directe toegang tot de opleiding. Een kandidaat die in het bezit is van een EVC-verklaring van een geregistreerde EVC-aanbieder, overlegt deze verklaring als onderdeel van het instroom-assessment.
3. De examencommissie neemt een beslissing op grond van het bij de uitslag van het instroomassessment uitgebrachte advies en informeert de kandidaat daarover schriftelijk. Tegen de beslissing van de examencommissie kan beroep worden aangetekend.
4. De examencommissie beoordeelt aan de hand van de overgelegde bewijsstukken of de student reeds voldoet aan de vereisten gesteld voor de desbetreffende onderwijseenheid. De examencommissie kan ook verlangen dat de student zijn competentieniveau ter zake in een integrale toetsing aantoont. Bij de beoordeling van vrijstellingen worden door de examencommissie de bepalingen van de onderwijs- en examenregeling van de opleiding in acht genomen.
5. De student die op andere gronden meent in aanmerking te komen voor vrijstelling van het afleggen van het toelatingsonderzoek, dient daartoe een schriftelijk gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie. De student kan dit

verzoek motiveren met de uitslag van vergelijkbare toetsen die de student elders in het hoger onderwijs met goed gevolg heeft afgelegd, dan wel met bewijzen van verworven competenties opgedaan binnen of buiten het hoger onderwijs.

2.12 Taalniveau Nederlands

1. Degene die op grond van dit hoofdstuk moet aantonen de Nederlandse taal in voldoende mate te beheersen, kan dit doen door een bewijs als bedoeld in het derde lid te overleggen.
2. Voor de instroom van studenten met de Duitse nationaliteit en een Duitse vooropleiding die voornemens zijn bij Viaa een Nederlandstalige opleiding te volgen, geldt dat zij, vanwege de verwantschap tussen de Nederlandse en Duitse taal, verplicht zijn een snelcursus Nederlands af te sluiten op minimaal B2-niveau van het Europees Referentiekader voor Talen.
3. Onder het bewijs als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan het:
  - a. staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT2) programma 2, voldaan aan alle 4 de onderdelen NT2;
  - b. certificaat Nederlands als vreemde taal PTHO (Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs) of PAT (Profiel Academische Taalvaardigheid);
  - c. staatsexamen Nederlands op havo- of vwo-niveau.

2.13 Taalniveau Engels

1. Degene die op grond van dit hoofdstuk moet aantonen de Engelse taal in voldoende mate te beheersen, kan dit doen door een bewijs te overleggen waaruit blijkt dat voor de IELTS (International English Language Testing System) -test tenminste een "overall band score" van 6.0 is behaald. Indien het niet mogelijk is een bewijs van de IELTS test te overleggen, kan een test zoals bedoeld in lid 2 worden overlegd.
2. Onder een - met een IELTS-test score 6.0 te vergelijken - test als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:
  - a. TOEFL (Test Of English as a Foreign Language) Paper: 550;
  - b. TOEFL Computer: 213;
  - c. TOEFL Internet: 80;
  - d. TOEIC (indien zowel het onderdeel 'Speaking and Writing' als 'Listening and Reading' is behaald): 670;
  - e. Cambridge ESOL (English for Speakers of Other Languages): CAE – C.
3. Dit artikel geldt niet voor uitwisselingsstudenten die een Engelstalige opleiding volgen, mits er tussen de opleiding en de zendende instelling schriftelijke afspraken zijn gemaakt over het taalniveau van de studenten.

2.14 Voorwaarde inschrijving in verband met de identiteit

1. Degene die als student of extraneus wenst te worden ingeschreven, dient de grondslag en de doelstellingen van Hogeschool Viaa te respecteren. In lijn met het door het bestuur van de stichting vastgestelde inschrijvingsbeleid dient respecteren te worden opgevat als eerbiedigen.
2. Het college van bestuur kan de inschrijving van de student weigeren of intrekken wanneer deze de grondslag en de doelstellingen niet respecteert. Weigering of intrekking van de inschrijving geschiedt schriftelijk en onder opgave van de weigering- of intrekkinggronden. De inschrijving kan niet worden ingetrokken op deze grond indien voor de student geen gelegenheid bestaat de opleiding aan een andere instelling te volgen.
3. Tegen een besluit tot weigering of intrekking op grond van dit artikel kan een student in beroep gaan bij het [College van Beroep voor Hoger Onderwijs](#), zoals aangegeven in artikel 15.1 van het Viaa Studentenstatuut, Algemeen deel.

2.15 Geen toelating op grond van ongeschiktheid

Heeft de examencommissie kennis van gedragingen of uitlatingen van een persoon die tot de opleiding wil worden toegelaten die blijk geven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meer beroepen waartoe de opleiding opleidt, dan kan zij de academiecteur – in bijzondere gevallen en na zorgvuldige afweging van de betrokken belangen – adviseren betrokkene niet tot de opleiding toe te laten. De examencommissie stuurt een afschrift van het advies aan betrokkene.

2.16 Toelating en overige inschrijvingsvoorwaarden

Het besluit van de examencommissie om een persoon op basis van de artikelen in dit hoofdstuk tot de opleiding toe te laten, leidt alleen tot inschrijving als student of extraneus indien ook aan alle overige inschrijvingsvoorwaarden wordt voldaan.

2.17 Toelating tot de postpropedeutische fase op basis van een propedeutisch getuigschrift

1. Het propedeutisch getuigschrift van een opleiding geeft, conform het bepaalde in [artikel 7.30 lid 1 WHW](#), rechtstreeks toegang tot de postpropedeutische fase van die opleiding – tenzij voor deze opleidingen een beperking inschrijving voor de postpropedeutische fase geldt.
2. Niet van toepassing.
3. Niet van toepassing.

2.18 Beperking inschrijving voor de postpropedeutische fase

Niet van toepassing.

2.19 Toelating tot de postpropedeutische fase op basis van een opleiding Ad

1. Voor verwante associate degree-opleidingen geldt dat kan worden ingestroomd in de postpropedeutische fase. Samen met de opleiding wordt een passend opleidingsprogramma geformuleerd, waar mogelijk wordt toegewerkt naar een programma van 120 ECTS.
2. Voor deels verwante associate degree-opleidingen geldt dat kan worden ingestroomd in de postpropedeutische fase. Samen met de opleiding wordt een passend opleidingsprogramma geformuleerd, waar mogelijk wordt toegewerkt naar een programma van 150-180 ECTS.
3. Voor niet verwante associate degree-opleidingen geldt dat wordt ingestroomd in de propedeutische fase. Samen met de opleiding worden mogelijke vrijstellingen voorgesteld, die ter beoordeling worden voorgelegd aan de examencommissie conform artikel 5.13.

3 Onderwijsprogramma

3.1 Doelstelling van de opleiding

1. Met de opleiding wordt beoogd de student zodanige kennis, houding en vaardigheden bij te brengen op het terrein van theologie, (en voor GL: naast het terrein van theologie ook op het terrein van onderwijskunde), dat deze bij het voltooien van de opleiding in staat is tot de professionele uitvoering van taken op dat gebied en tevens in aanmerking komt voor een eventuele voortgezette opleiding. Na voltooiing van de opleiding moet de student als beroepsbeoefenaar zelfstandig en met kritische instelling kunnen werken in een complexe context. De student beschikt over de eindkwalificaties op hbo bachelorniveau zoals vermeld in bijlage B.
2. In bijlage C t/m J zijn de toetsprogramma's van propedeuse en hoofdfase opgenomen. Deze toetsprogramma's bevatten alle deeltentamens en tentamens van alle onderwijseenheden met daarbij vermeld: welke lesvorm wordt gehanteerd, welke toetsvorm wordt gehanteerd bij de eerste en tweede gelegenheid, aantal ECTS-credits, SIS code, blok of week waarin de toets wordt afgenomen en wegingsfactor (in geval van deeltentamens) en (in het geval van de propedeutische fase) of de onderwijseenheid een BSA-onderwijseenheid is.
3. Op Onderwijs Online onder Onderwijsmateriaal of Informatie zijn van de onderwijseenheden de volgende onderwerpen beschreven:
  - a. de leerdoelen;
  - b. omschrijving onderwijshoud en literatuur;
  - c. de onderwijsvorm(en);
  - d. de studielast;
  - e. de toetsvorm;
  - f. de beoordelingsnormen;
  - g. het aantal contacturen.De informatie op Onderwijs Online mag niet afwijken van de informatie in de toetsprogramma's uit lid 2 van dit artikel.

3.2 Inrichting en studielast bacheloropleiding

1. Een studiejaar bevat vier blokken van tenminste 10 weken (inclusief schoolvakanties).
2. De opleiding Theologie heeft een studielast van 240 ECTS-credits, waarvan 60 ECTS-credits behoren tot de propedeuse en 180 ECTS-credits behoren tot de hoofdfase.

De opleiding GL heeft eveneens een studielast van 240 ECTS-credits, waarvan 60 ECTS-credits behoren tot de propedeuse en 180 ECTS-credits behoren tot de hoofdfase.

Het kopprogramma GL heeft een studielast van 83 ECTS, die behoren tot de hoofdfase. Voor de overige ECTS-credits wordt generieke vrijstelling verleend op basis van de behaalde ECTS-credits bij de Bachelor Theologie van Hogeschool Viaa. Instroom in het kopprogramma is per september 2024 niet meer mogelijk.

3. De opleiding is voltijds (Theologie) en deeltijds (Theologie en GL) ingericht en wordt verzorgd door de Academie Social Work & Theologie.

De opleiding kent:

- a. geen afstudeerrichting/profiel/profilering.
- b. geen gezamenlijke opleiding.

- c. geen gezamenlijke afstudeerrichting.
- d. geen speciaal traject gericht op een hoger niveau.
- e. geen 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS.
- f. geen 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS.
- g. geen 3-jarig mbo-traject van 240 ECTS.
- h. geen 2,5-jarig mbo-traject van 240 ECTS.
- i. geen februari-instroom.
- j. geen toelating tot de postpropedeutische fase met een Ad-getuigschrift.

4. Niet van toepassing.

3.3 Toegang tot een afstudeerrichting/profiel/profilering

Niet van toepassing.

3.4 Voer- en onderwijstaal

1. Het onderwijs in de opleiding wordt gegeven en de tentamens en examens worden afgenomen in het Nederlands, tenzij:
  - a. het onderwijs betreft dat betrekking heeft op een andere taal;
  - b. het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege gegeven wordt door een anderstalige gastdocent;
  - c. de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs, meer dan het voeren van het Nederlands, in het belang is van de student met het oog op de door de student te verwerven kennis, inzicht of vaardigheden bij afronding van de opleiding.
2. Indien onderdeel c uit lid 1 van toepassing is stelt het college van bestuur daarover beleid vast, conform [WHW artikel 7.2 lid 3 en 4](#).
3. In een opleiding die in het Nederlands wordt aangeboden kan gebruik worden gemaakt van anderstalige literatuur.

3.5 Voorzieningen voor student met functiebeperking

De academiecteur biedt aan studenten met een functiebeperking een onderwijsomgeving aan die zo veel als mogelijk gelijkwaardig is aan die van studenten zonder functiebeperking en die gelijkwaardige kansen op studiesucces biedt. De academiecteur kan advies inwinnen bij de studentendecan alvorens te beslissen.

3.6 Voorzieningen in het kader van taalbeleid

1. Een student met een taalachterstand die een Nederlandstalige opleiding volgt, kan de examencommissie verzoeken - bij het afnemen van tentamens of deeltentamens tijdens het eerste en tweede jaar van inschrijving - om verlenging van de toetstijd en/of het gebruik mogen maken van een niet-digitaal woordenboek.
2. Het verzoek als bedoeld in het eerste lid moet zijn voorzien van het schriftelijk advies van de studentendecan.
3. Van een taalachterstand als bedoeld in het eerste lid is sprake als de student:
  - a. niet de Nederlandse nationaliteit bezit, maar de nationaliteit van een land waar het Nederlands niet de voer- en onderwijstaal is, en/of;
  - b. in een ander land dan Nederland zijn vooropleiding heeft gevolgd.

3.7 Samenstelling van de propedeuse

1. De propedeuse heeft, naast inhoudelijke eisen, drie doelstellingen:
  - a. oriëntatie;
  - b. verwijzing;
  - c. selectie.
2. De propedeuse van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in het toetsprogramma in bijlage C, met de daarbij vermelde studielast (totaal 60 ECTS-credits).

3.8 Samenstelling van de hoofdfase

De hoofdfase van de opleiding - alsmede de daarmee verbonden afstudeerrichting(en), niet zijnde een gemeenschappelijke afstudeerrichting als bedoeld in artikel 3.2 - omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in de toetsprogramma's in bijlage D t/m I, met de daarbij vermelde studielast (totaal 180 ECTS-credits).

3.9 Samenstelling gemeenschappelijke afstudeerrichting

Niet van toepassing.

3.10 Samenstelling 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS

Niet van toepassing.

3.11 Samenstelling 3-jarig vwo-traject van 240 ECTS

Niet van toepassing.

3.12 Samenstelling speciaal traject gericht op het behalen van een hoger kennisniveau

Niet van toepassing.

3.13 Minoren

1. De omvang van de minor per studieroute is te vinden in het toetsprogramma in de bijlage. Een minor maakt deel uit van de postpropedeutische fase (de hoofdfase). Bij de deeltijd-opleiding kan de minorruimte worden ingevuld als vrije ruimte voor professionalisering.
2. De inhoud van minoren wordt beschreven in de studiegids/Onderwijs Online.

3.14 Externe minoren

1. De student kan in plaats van de door de opleiding aangeboden minoren een minor volgen bij een andere hbo- of wo-onderwijsinstelling in binnen- of buitenland, de zogenoemde externe minor.
2. Aanvragen voor deelname aan een externe minor worden door de examencommissie beoordeeld op de volgende criteria:
  - a. de externe minor wordt aangeboden door een geaccrediteerde instelling voor hoger onderwijs (wo of hbo) die

- door de overheid is erkend;
- b. de externe minor is niet overlappend met het al gevolgde programma;
  - c. de externe minor kan niet ook binnen Hogeschool Viaa worden gevolgd;
  - d. de externe minor heeft meerwaarde voor de beroepsuitoefening van de student;
  - e. de externe minor moet verbredend of verdiepend zijn ten opzichte van de rest van de studie;
  - f. de student geeft een duidelijke eigen motivatie voor de externe minor van diens keuze.
3. De externe minor moet aanvullend zijn ten opzichte van de rest van de studie.
  4. Externe minoren kunnen, afhankelijk van de minorruimte binnen de opleiding, tot een maximum van 30 ECTS-credits meetellen in de resultaten voor de hoofdfase.
  5. De student moet de minorkeuze ter inhoudelijke accordering voorleggen aan de examencommissie van de opleiding. De aanvraagprocedure voor een externe minor staat beschreven in artikel 3.15.
  6. Vervallen.
  7. Voor externe minoren via Kies op Maat geldt dat, als er meer aanvragen zijn dan bekostigde plaatsen, dan vindt er selectie plaats door de opleiding waar de student onderwijs volgt.
  8. De studiepunten worden toegekend op grond van een verklaring van de instelling waar de minor is gevolgd.
  9. Het is de verantwoordelijkheid van de student dat de externe minor in het overige studieprogramma kan worden ingepast.

3.15 Aanvraagprocedure externe minor

1. De student die een externe minor wil volgen, dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. De te volgen procedure wordt door de opleiding gecommuniceerd.
2. Het verzoek bevat de naam van de instelling waar de minor gevolgd wordt, de opleiding die de minor aanbiedt, een korte inhoud van de minor, het leerdoel en het tijdvak waarin de minor wordt gevolgd.
3. In het verzoek onderbouwt de student de keus voor deze minor, waarbij wordt aangegeven op welke wijze de minor past in het onderwijsprogramma dat de student op Hogeschool Viaa volgt. Daarbij worden tenminste benoemd:
  - a. eventueel vereiste voorkennis;
  - b. relevantie, relatie met de eindtermen en competenties die worden gerealiseerd;
  - c. studiebelasting en;
  - d. te behalen ECTS-credits.De student onderbouwt dit met concrete verwijzingen naar documentatie van de betreffende opleiding en verstrekt deze documentatie ook aan de examencommissie.
4. De examencommissie besluit op grond van de in artikel 3.14 lid 2 genoemde criteria of de student toestemming krijgt de minor te volgen en stelt de student hiervan schriftelijk in kennis.
5. Bij de mededeling van de toestemming wordt, indien het gaat om een externe minor via Kies op Maat, het voorbehoud van het overschrijden van door de hogeschool beschikbaar gestelde plaatsen gemaakt. Bij meer toestemmingen dan beschikbaar gestelde plaatsen wordt door middel van loting door de opleiding waar de student onderwijs volgt bepaald welke studenten de externe minor mogen volgen.

3.16 Interne kwaliteitszorg

1. Ter bevordering van de kwaliteit van het onderwijs hanteert de opleiding een kwaliteitszorgsysteem, conform het bepaalde in [artikel 1.18 WHW](#).
2. De academiecteur heeft een kwaliteitscommissie ingesteld, die als belangrijkste taak heeft de kwaliteitscyclus te

bewaken.

3. Binnen het kwaliteitszorgsysteem worden onderwijseenheden en toetsen regelmatig geëvalueerd. Per uitgevoerde evaluatie wordt een rapport opgesteld.
4. De academiedirecteur verstrekt de opleidingscommissie op basis van vertrouwelijkheid regelmatig kwaliteitsrapportages.

4 Examens en getuigschriften

4.1 De examens van de opleiding

1. In de opleiding wordt de propedeuse afgesloten met een examen en de hoofdfase met een afsluitend examen.
2. De examens als bedoeld in het eerste lid zijn behaald, indien alle onderwijseenheden van de betreffende fase, dan wel programma met goed gevolg zijn afgelegd, dan wel daarvoor vrijstelling is verkregen.
3. Het examen in de hoofdfase kan niet eerder worden behaald dan nadat het propedeutisch examen is behaald, dan wel vrijstelling is verleend voor het afleggen daarvan.
4. De examencommissie stelt de uitslag van de examens vast, nadat zij heeft vastgesteld of de student aan alle voor het betreffende examen geldende verplichtingen heeft voldaan.
5. De examencommissie reikt een getuigschrift uit aan de student die een examen heeft behaald en ook verder voldoet aan de wettelijke vereisten. Per opleiding wordt één propedeusegetuigschrift en één bachelorgetuigschrift uitgereikt. Geen propedeuse getuigschrift wordt uitgereikt aan degene die van de examencommissie vrijstelling heeft verkregen voor deze fase van de opleiding.

4.2 Toekenning graden

Het college van bestuur verleent de graad Bachelor of Arts bij Theologie en tot Bachelor of Education (BEd) bij GL, indien het examen in de hoofdfase met goed gevolg is behaald.

4.3 Getuigschriften

1. Het college van bestuur stelt het model van de getuigschriften en de hierna genoemde bijlagen vast na overleg met de academiedirecteur en met inachtneming van [artikel 7.11 WHW](#). In ieder geval wordt op het getuigschrift vermeld:
  - a. de naam van de opleiding en de instelling die de opleiding verzorgt, zoals die worden vermeld in het [Centraal register opleidingen hoger onderwijs](#);
  - b. de datum waarop de examencommissie de uitslag van het examen heeft vastgesteld (bachelorgetuigschrift) ofwel de datum waarin de laatste benodigde onderwijseenheid als behaald is geregistreerd in het studenten informatie systeem (propedeusegetuigschrift);
  - c. in voorkomende gevallen welke bevoegdheid met betrekking tot de uitoefening van een beroep aan het getuigschrift is verbonden;
  - d. welke graad door het college van bestuur is verleend en, indien van toepassing, vermelding cum laude;
  - e. op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd dan wel de toets nieuwe opleiding met goed gevolg heeft ondergaan;
  - f. indien het een gezamenlijke opleiding of afstudeerrichting betreft, de naam van de instelling of instellingen die de bedoelde opleiding of afstudeerrichting mede heeft of hebben verzorgd.
2. Op het getuigschrift wordt een Engelse vertaling gegeven van de onderdelen genoemd in het eerste lid, onder a-f.
3. De onderwijseenheden van het examen, de behaalde minor en, indien van toepassing, het speciale traject voor het behalen van een hoger niveau, deelname aan het honours programma of deelname aan een pilot worden benoemd in een bijlage, waarbij tevens per onderwijseenheid de omvang in ECTS-credits en de behaalde beoordeling worden vermeld. De beoordeling als bedoeld in de vorige volzin wordt uitgedrukt in ofwel gehele cijfers, ofwel een beschrijvende beoordeling. Het cijfer 1 staat voor "zeer slecht", het cijfer 2 voor "slecht", het cijfer 3 voor "ruim onvoldoende/zeer onvoldoende", het cijfer 4 voor "onvoldoende", het cijfer 5 voor "net niet voldoende/matig/zwak",

het cijfer 6 voor “voldoende”, het cijfer 7 voor “ruim voldoende”, het cijfer 8 voor “goed”, het cijfer 9 voor “zeer goed” en het cijfer 10 voor “uitmuntend/uitstekend”. De beschrijvende beoordeling kan worden uitgedrukt met ‘ja/voldaan/+’ en ‘nee/niet voldaan/-’, of met ‘onvoldoende’, ‘voldoende’, ‘ruim voldoende’ en ‘goed’.

4. De examencommissie voegt aan een getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde examen van de hoofdfase, een supplement toe, volgens het Europees standaardformat, conform het bepaalde in [artikel 7.11 WHW](#). Het supplement heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid van opleidingen.

4.4 Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek

Niet van toepassing.

4.5 Afgifte getuigschriften

1. Voor het vaststellen van de uitslag kan de examencommissie slechts rekening houden met de resultaten die zijn behaald uiterlijk één week voor de datum waarop de uitslag wordt vastgesteld.
2. Voor zover uit de administratie van de instelling niet blijkt dat de student heeft voldaan aan onderstaande vereisten, overlegt de student bij zijn verzoek de volgende stukken:
  - a. bewijzen van de met goed gevolg afgelegde onderwijseenheden van het onderwijsprogramma dan wel bewijzen van vrijstellingen daarvoor en bewijzen van inschrijving voor de studiejaren waarin deze onderwijseenheden zijn behaald;
  - b. de overige bewijsstukken die bij of krachtens de wet zijn vereist.
3. Voor de slaagdatum op het getuigschrift wordt aangehouden:
  - a. Voor het propedeusegetuigschrift: de datum waarin de laatste benodigde onderwijseenheid als behaald is geregistreerd in het studenten informatie systeem.
  - b. Voor het bachelorgetuigschrift: de datum waarop de examencommissie de uitslag van het examen heeft vastgesteld.

4.6 Ondertekening getuigschriften

1. Het getuigschrift wordt ondertekend:
  - a. door de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger namens de examencommissie;
  - b. door de academiedirecteur of diens plaatsvervanger namens het college van bestuur;
  - c. door de student.
2. De bijlagen bij het getuigschrift genoemd in artikel 4.3 worden ondertekend door de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger, namens de examencommissie.

4.7 Data van de uitslag en uitreiking getuigschriften

1. Aan het begin van elk studiejaar stelt de examencommissie de data vast waarop de uitslag als bedoeld in artikel 4.1 wordt vastgesteld, met inachtneming van het derde en vierde lid.
2. Aan het begin van elk studiejaar stelt de academiedirecteur de data vast waarop de getuigschriften als bedoeld in artikel 4.3 in een openbare bijeenkomst worden uitgereikt.
3. Het vaststellen van de uitslag van het propedeutisch examen vindt eenmaal per jaar plaats, aan het einde van het studiejaar, na verwerking van de resultaten van de laatste herkansingen. Op verzoek van de student kan de uitslag ook

tussentijds in de loop van het studiejaar vastgesteld worden.

4. Het vaststellen van de uitslag van het examen van de hoofdfase vindt in de regel eens per maand plaats.
5. Het getuigschrift en de bijlagen genoemd in artikel 4.3 zijn beschikbaar voor de student binnen vier weken na het vaststellen van de uitslag.

4.8 Cum-lauderegeling

1. De cum-lauderegeling betreft alleen toetsresultaten uit de postpropedeutische fase.
2. Landelijke toetsen die niet herkanst kunnen worden, tellen niet mee voor de vaststelling van het predicaat 'cum laude'.
3. De examencommissie kan geen ander predicaat toekennen dan 'cum laude'.
4. Het afsluitend examen van de postpropedeutische fase wordt behaald met het predicaat 'cum laude', indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:
  - a. Het rekenkundige gemiddelde van becijferde toetsen is onafgerond een 8,0 of hoger.
  - b. De beoordeling van toetsen die zijn beoordeeld op een vierpuntsschaal, is 'goed'; voor maximaal 5 ECTS aan toetsen is de beoordeling 'ruim voldoende' toegestaan.
  - c. De beoordelingen op toetsen waarmee het eindniveau van de opleiding wordt getoetst, zijn alle beoordeeld met 'goed' of onafgerond een 8,0 of hoger. Het gaat hierbij om de volgende toetsen: Praktijkonderzoek, Praktijk en Mijn beroepsprofiel.
  - d. De afgestudeerde heeft de gehele opleiding voltooid in niet meer dan de nominale studieduur, tenzij sprake is van door de student aangetoonde persoonlijke omstandigheden.
  - e. Indien een herkansing is gebruikt, dan is het cijfer van de eerste benutte kans direct een 7,0 of hoger, of 'voldoende' als op een vierpuntsschaal is beoordeeld.
5. De onderscheiding 'cum laude' wordt door de student zelf aangevraagd, tegelijkertijd met het aanvragen van de diplomering.
6. De examencommissie kan in zeer uitzonderlijke gevallen aan de examenkandidaat die net niet voldoet aan alle in lid 4 genoemde voorwaarden toch het predicaat 'cum laude' toekennen.
7. Het predicaat wordt vermeld op het getuigschrift met de woorden 'cum laude'. De Engelstalige vertaling op het getuigschrift is 'with honours'.

4.9 Verklaringen

Ten bewijze dat een tentamen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de opleiding het resultaat geadmistreerd in het studenten informatie systeem. Degene die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in artikel 4.3 kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door betrokkene met goed gevolg zijn afgelegd. Deze verklaring moet schriftelijk worden aangevraagd.

5 Toetsen en beoordelen

5.1 Vormen van toetsing

1. De onderwijseenheden van het onderwijsprogramma van propedeuse en hoofdfase worden getoetst op de wijze zoals aangegeven in de toetsprogramma's in bijlages C tot en met J, conform artikel 3.1 lid 2. In het toetsprogramma zijn alle deeltentamens en tentamens opgenomen van alle onderwijseenheden en is tenminste vastgelegd welke lesvorm wordt gehanteerd, welke toetsvorm wordt gehanteerd bij de eerste en tweede gelegenheid, aantal ECTS-credits, SIS code, aantal contacturen, blok of week waarin de toets wordt afgenomen en de wegingsfactor (in geval van deeltentamens).
2. Het vastgestelde toetsprogramma kan alleen in geval van dringende redenen worden gewijzigd lopende het studiejaar en alleen na goedkeuring door de examencommissie.
3. De academiedirecteur zorgt ervoor dat, op basis van de vastgestelde toetsprogramma's, voor elk tentamen of deeltentamen afzonderlijk in de studiegids en/of het onderwijsmateriaal op Onderwijs Online is vermeld welke eisen worden gesteld bij het afleggen van dit tentamen of deeltentamen, zodat de student zich zo goed mogelijk kan voorbereiden. In de studiegids en/of het onderwijsmateriaal is tevens vermeld welke hulpmiddelen zijn toegestaan en welke beoordelingsnormen worden gehanteerd.
4. Een toetsing die door een groep van studenten gezamenlijk dient te worden uitgevoerd, wordt zodanig ingericht dat deze voor elke betrokken student tot een individuele beoordeling leidt voor een individueel herkenbare prestatie op basis van de leerdoelen. In de formulering van de opdracht wordt aangegeven hoe hieraan concreet invulling is gegeven.

5.2 Toetsing en studenten met een functiebeperking

1. Bij de afname van tentamens en deeltentamens geldt voor studenten met een functiebeperking dat in alle redelijkheid en billijkheid aanpassingen worden getroffen afgestemd op de functiebeperking. Hiertoe meldt een student met een functiebeperking zich bij de studentendecaan. De studentendecaan adviseert de examencommissie over de te nemen maatregelen. De student dient een verzoek in bij de examencommissie. Na instemming van de examencommissie worden maatregelen getroffen.
2. Studenten die in het bezit zijn van een geldige dyslexieverklaring, kunnen op hun verzoek een aantal basisvoorzieningen toegekend krijgen. Deze voorzieningen bestaan uit: een grotere regel- en tekenafstand tussen de tekst op de schriftelijke instructie (op papier of digitaal), voorlezen van online schriftelijke toetsen en tot 50% extra tentamentijd. Studenten die in aanmerking willen komen voor deze basisvoorzieningen dienen bij voorkeur vóór 1 oktober van het lopende cursusjaar via de studentendecaan bij de examencommissie een verzoek in te dienen. Wanneer de dyslexieverklaring aanvullende voorzieningen vermeldt, zal de examencommissie wat redelijkerwijs mogelijk is kunnen toewijzen wanneer de opleiding daartoe de capaciteit heeft. Advisering vindt dus plaats door de studentendecaan. De examencommissie neemt bij haar oordeel in principe het advies van de studentendecaan over.
3. Studenten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring, kunnen een aantal basisvoorzieningen aanvragen. Deze voorzieningen kunnen bestaan uit: het toestaan van het gebruik van een rekenmachine en eventuele andere hulpmiddelen zoals formulebladen, ruitjespapier en extra kladpapier, en tot 50% extra tijd. Wanneer de dyscalculieverklaring aanvullende voorzieningen vermeldt, zal de examencommissie deze alleen kunnen toewijzen wanneer de opleiding hiertoe de capaciteit heeft en wat redelijkerwijs mogelijk is. In het bericht waarin de examencommissie de aanvullende voorzieningen toekent, wordt aangegeven welke toetsen uitgesloten zijn van het gebruik van hulpmiddelen.

5.3 Voorwaarden toetsdeelname en volgordelijkheid

1. De tentamens en deeltentamens van de onderwijseenheden van de propedeuse en hoofdfase kunnen in een willekeurige volgorde worden afgelegd. In aanvulling hierop is in de toetsprogramma's (bijlage C t/m J) aangegeven:
  - a. welke tentamens of deeltentamens met goed gevolg moeten zijn afgelegd als voorwaarde voor deelname aan andere onderwijseenheden;
  - b. of er sprake is van bijbehorende praktisch oefeningen waaraan de student moet hebben deelgenomen alvorens te mogen deelnemen aan tentamen of deeltentamen.
2. Niet van toepassing.
3. Niet van toepassing

5.4 Tijdvakken en frequentie

1. Tot het afsluiten van een onderwijseenheid van de propedeuse en hoofdfase wordt elk studiejaar tweemaal de gelegenheid geboden.
2. Bij het bepalen van de data van de toetsgelegenheden in een studiejaar, wordt rekening gehouden met de vereiste studeerbaarheid van het totale programma voor een student.
3. Wordt een onderwijseenheid met ingang van een bepaald studiejaar niet meer aangeboden, dan wordt in dat betreffende studiejaar nog tweemaal de gelegenheid gegeven voor het afleggen van een tentamen of deeltentamen van die onderwijseenheid. In het daaropvolgende studiejaar is de opleiding niet langer verplicht deze gelegenheid te bieden.
4. De tijdvakken waarin de toetsgelegenheden worden aangeboden, worden jaarlijks door de academiedirecteur vastgesteld en zijn vastgelegd in het toetsprogramma (zie bijlage C tot en met J).
5. Het toetsrooster is uiterlijk twee weken voorafgaand aan de start van de tentamenweek vastgesteld en bekend gemaakt aan studenten.
6. Als van een toetsdatum op het toetsrooster wordt afgeweken, dan wordt dit aan studenten bekend gemaakt door de opleiding. Indien een toetsdatum naar een latere datum wordt verschoven, wordt dit tenminste tien werkdagen voor de oorspronkelijk geplande datum via Onderwijs Online en via mail bekend gemaakt aan de studenten. Indien een tentamen naar een eerdere datum wordt verschoven, wordt dit tien werkdagen voor de nieuwe datum via Onderwijs Online en via mail bekend gemaakt aan de studenten.

Als een student geen kennis kan nemen van gewijzigde toetsdata vanwege technische storingen die niet aan het functioneren van Onderwijs Online of de mail zijn toe te schrijven, dan kan de student daaraan geen rechten ontlenen.
7. In bijzondere gevallen kan de examencommissie besluiten in een voor de student gunstige zin af te wijken van het gestelde in lid 1, 3, 8 en 9. De examencommissie wint zo nodig advies van de studentendecaan of studieloopbaanbegeleider in alvorens te beslissen.
8. Wanneer een student een onderwijseenheid niet heeft behaald in het studiejaar waarin de student het onderwijs van die onderwijseenheid heeft gevolgd en in het daaropvolgende studiejaar alsnog een tentamen of deeltentamen in die onderwijseenheid wil afleggen, gelden ten aanzien van de gestelde eisen de eisen van het lopende studiejaar.
9. Wanneer een student een onderwijseenheid noch behaalt in het studiejaar waarin de student aan het onderwijs van deze onderwijseenheid heeft deelgenomen, noch in het daaropvolgende jaar van inschrijving (totaal aantal door de opleiding beschikbaar gestelde kansen: 4), kan de student verplicht worden opnieuw deel te nemen aan het onderwijs van deze onderwijseenheid of van de onderwijseenheid die deze onderwijseenheid vervangt.
10. Wanneer een onderwijseenheid als bedoeld in lid 9 niet langer wordt aangeboden, is de student verplicht na

consultatie van de betreffende examinerator een verzoek in te dienen bij de examencommissie voor hetzij het aanvragen van een extra toetskans, hetzij het vervangen van deze onderwijseenheid door een andere, vergelijkbare onderwijseenheid waarvan de student het onderwijs volgt en de toets met goed gevolg aflegt.

5.5 Inschrijvingsprocedure

Voor alle toetsvormen, genoemd in het toetsprogramma in de bijlage, dient de student zich tijdig in te schrijven via het studenten informatie systeem/Forms. Deelname aan tentamens is alleen mogelijk als een student zich tijdig en op de vanuit de opleiding gecommuniceerde wijze heeft ingeschreven.

5.6 Praktische gang van zaken rond het afnemen van tentamens

Bij het afnemen van tentamens of deeltentamens moet aan de regels gesteld in de volgende leden worden voldaan:

1. De toetsen beginnen op de tijden die volgens het toetsrooster zijn gereserveerd, tenzij dit vanwege (technische) problemen niet mogelijk is. De gemiste tijd zal aan de geplande eindtijd worden toegevoegd.
2. De student dient 10 minuten voor aanvang van het tentamen in het lokaal aanwezig te zijn ten behoeve van registratie door de surveillant.
3. Op het tentamenrooster wordt de aanvangstijd en de locatie van het tentamen vermeld. De surveillant ziet erop toe dat het tentamen niet eerder of later begint dan de aangegeven aanvangstijd.
4. 15 minuten na aanvang van het tentamen is er nog eenmaal gelegenheid voor laatkomers om het lokaal te betreden, tenzij de aard van de toets dit niet toelaat. Dit wordt dan aangegeven in de informatie over het tentamen op Onderwijs Online of in de modulehandleiding. Pas na registratie door de surveillant is het de laatkomer toegestaan te beginnen met het maken van het tentamen.
5. De student is verplicht de studentenpas óf een maximaal één (1) jaar verlopen legitimatiebewijs mee te nemen en zichtbaar op tafel neer te leggen. Zonder één van deze legitimatiebewijzen mag een student niet deelnemen aan het tentamen.
6. De aanwijzingen van de examinerator en surveillant moeten worden opgevolgd.
7. De student mag slechts het benodigde schrijfgerei meenemen in het toetslokaal.
8. Het bij zich dragen van mobiele communicatiemiddelen, foto- of filmapparatuur of andersoortige opslagmedia is niet toegestaan. Ook het dragen van een horloge is niet toegestaan, om misverstanden rondom het gebruik van smart watches te voorkomen. Een mobiele telefoon is alleen toegestaan indien dit nodig is voor aanmelding bij de toets. Daarna wordt de telefoon buiten het zicht gelegd.
9. Het gebruik van andere hulpmiddelen dan schrijfgerei en het ter plekke uitgereikte materiaal is uitsluitend toegestaan als dit uitdrukkelijk is aangegeven.
10. De student vermeldt duidelijk op zijn tentamenformulier zijn voornaam, achternaam, zijn volledige groepsnaam en, indien van toepassing, de naam van de docent. In geval van een multiple choice tentamen noteert de student welke versie van het tentamen het betreft.
11. Bij zogenaamde open-boek-tentamens mag slechts de opgegeven literatuur meegenomen worden. De student draagt er zorg voor dat in het materiaal geen aantekeningen voorkomen.
12. In het lokaal mag niet worden gesproken of gegeten. Het is de student tevens niet toegestaan de orde in het toetslokaal op enigerlei wijze te verstoren.
13. De surveillant heeft de bevoegdheid de student die zich aan verstoring van de orde schuldig maakt, te gelasten het toetslokaal te verlaten. De student is gehouden aan de aanwijzing van de surveillant onverwijld gehoor te geven.
14. Studenten die, op welke wijze ook, contact zoeken of hebben met medestudenten of hun werk, of anderszins zich gedragen op een wijze die als (een poging tot) fraude kan worden aangemerkt, wordt kenbaar gemaakt dat er een

vermoeden van fraude is jegens hen. Zij mogen de toets wel verder afmaken, om de mogelijkheid tot een beoordeling te behouden. Deze mogelijkheid is afhankelijk van het fraudeonderzoek dat wordt ingesteld door de examencommissie.

15. De surveillant maakt zijn concrete waarneming van de gedragingen bedoeld in lid 14 aan de student bekend. De surveillant maakt hiervan aantekening op het protocol. Deze aantekening zal leiden tot een bericht richting de examencommissie dat er een vermoeden van fraude is, overeenkomstig art 6.1 lid 3 OER.
16. De waarneming van de surveillant is leidend voor de te maken aantekeningen.
17. De surveillant is voor studenten niet aanspreekbaar op diens waarneming. Eventuele bezwaren kunnen in de onderzoeksfase bij de examencommissie kenbaar gemaakt worden.
18. De waarneming van de surveillant heeft als gevolg dat het cijfer op het betreffende tentamen nog niet kan worden ingevoerd, in afwachting van de bevindingen van de examencommissie.
19. Als de student tijdens dezelfde zitting een ander tentamen heeft gemaakt of nog moet maken, mag de student dit wel ter beoordeling inleveren.
20. Een mogelijk frauduleuze handeling wordt direct gemeld bij de examencommissie. De examencommissie doet nader onderzoek naar de melding als beschreven in het fraudeprotocol in hoofdstuk 6 van deze OER.
21. De examinerator en de surveillant zijn bevoegd passende maatregelen te nemen indien de orde en rust wordt verstoord.
22. Bij inlevering van het werk dient door de surveillant op de presentielijst te worden aangetekend dat het werk is ingeleverd.
23. Op het tentamen staat aangegeven hoeveel tijd maximaal aan het tentamen mag worden besteed. Het is niet toegestaan deze tijd te overschrijden. Voor studenten met een fysieke of zintuiglijke beperking of studenten die in het bezit zijn van een dyslexie- of dyscalculieverklaring of studenten met een taalachterstand kan hiervoor een uitzondering worden gemaakt na schriftelijke toestemming van de examencommissie.
24. Het is niet toegestaan om gedurende de eerste 30 minuten het lokaal te verlaten.
25. Studenten die tijdens de toets het lokaal verlaten, worden geacht de toets te hebben beëindigd.
26. Slechts in zeer bijzondere gevallen kan de surveillant toestemming verlenen om tijdelijk het lokaal te verlaten. Deze toestemming kan alleen verleend worden als er maatregelen getroffen zijn die fraude uitsluiten.
27. Het is niet toegestaan de laatste 15 minuten het lokaal te verlaten.
28. Aan studenten met een functiebeperking kan de examencommissie een verlenging van de standaardduur van de toetsing en/of het gebruik van hulpmiddelen toestaan, naast de bevoegdheid bepaald in artikel 5.2 voor studenten met een functiebeperking de toetsvorm nog verder aan te passen aan de mogelijkheden van de betrokken student.
29. In geval van calamiteiten kan de academiedirecteur besluiten dat er een nieuw toetsmoment wordt ingepland.
30. Na het beëindigen van een tentamen op papier levert de student persoonlijk zijn toets (opgaven en uitwerkingen) in bij de surveillant. Bij een digitaal tentamen is de student zelf verantwoordelijk voor het goed afsluiten van het tentamen, met behulp van de gegeven instructies.
31. Surveillanten leveren direct na afloop van de toetsing de documenten in bij de aangewezen functionaris.
32. Surveillanten verrichten hun werkzaamheden met inachtneming van de van toepassing zijnde regeling.
33. Het is de student niet toegestaan tijdens de toetszitting inhoudelijke inlichtingen te vragen over de toets.
34. Eventuele aanvullende regels bij afname van toetsen worden door de opleiding per e-mail of bij monde van de surveillant gecommuniceerd.
35. Rust- en ordeverstoringen tijdens het tentamen kunnen worden gemeld bij de examencommissie in zijn hoedanigheid van bewaker van de kwaliteit van toetsing.

5.7 Mondelinge examens of tentamens

1. Mondeling wordt niet meer dan één student tegelijk beoordeeld, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald. De

beoordeling van een mondeling afgenomen examen of tentamen geschiedt in aanwezigheid van tenminste twee examinatoren. Wordt het mondelinge examen of tentamen beoordeeld door één examinator, dan dient gebruik gemaakt te worden van opname apparatuur.

2. Een mondeling examen of tentamen is niet openbaar. De examencommissie is bevoegd anders te bepalen.
3. Van de beoordeling van een mondeling afgenomen examen of tentamen wordt een verslag gemaakt dat door de beoordelende examinator(en) wordt ondertekend. Als de wijze waarop het mondeling afgenomen tentamen of examen dit noodzakelijk maakt, wordt dit – ongeacht het bepaalde in de laatste volzin van het eerste lid – vastgelegd met behulp van opname apparatuur op een audiovisueel medium.

5.8 Toetsopdrachten

1. Studenten leveren toetsopdrachten die door een docent moeten worden beoordeeld, in op de daarvoor in Onderwijsmateriaal op Onderwijs Online vastgestelde tijd, plaats en manier.
2. Toetsopdrachten die niet op de vastgestelde tijd en (hetzij fysieke, hetzij digitale) locatie worden ingeleverd, gelden als niet gemaakt. Voor het alsnog inleveren van een toetsopdracht moet de student gebruik maken van de herkansing. Tijd en plaats van de herkansing worden ook via het toetsrooster, te benaderen via Onderwijs Online, bekend gemaakt.
3. De student is verplicht van elk in te leveren verslag zelf een kopie te bewaren, totdat het cijfer onherroepelijk is geworden.
4. Een toetsopdracht kan op dezelfde wijze worden beoordeeld als een tentamen of deeltentamen, overeenkomstig artikel 5.12 lid 1.

5.9 Landelijke kennisbasistoetsen

Niet van toepassing.

5.10 Beoordeling van beroepshouding

Niet van toepassing.

5.11 Vaststelling van de beoordelingen

1. De beoordeling van een tentamen of deeltentamen geschiedt voor elke student afzonderlijk.
2. De examinator stelt de beoordeling vast. De beoordeling wordt op een zodanige datum vastgesteld dat voldaan kan worden aan de termijn genoemd in artikel 5.14.
3. De examinator stelt de beoordeling van een mondeling tentamen of examen vast op dezelfde dag als waarop de toets is afgenomen en verstrekt de student binnen drie werkdagen daarna een schriftelijke verklaring met de uitslag. In uitzonderingsgevallen is een beoordelingstermijn van drie werkdagen toegestaan.

5.12 Normering van de beoordelingen

1. De beoordeling van een tentamen of deeltentamen van alle onderwijseenheden van de opleiding wordt uitgedrukt in een cijfer op de schaal van 1 tot en met 10, voorzien van maximaal één decimaal, waarbij de afgeronde cijfers corresponderen met de volgende beschrijvingen: cijfer 1 staat voor “zeer slecht”, het cijfer 2 voor “slecht”, het cijfer 3 voor “ruim onvoldoende/zeer onvoldoende”, het cijfer 4 voor “onvoldoende”, het cijfer 5 voor “net niet voldoende/matig/zwak”, het cijfer 6 voor “voldoende”, het cijfer 7 voor “ruim voldoende”, het cijfer 8 voor “goed”, het

cijfer 9 voor “zeer goed” en het cijfer 10 voor “uitmuntend/uitstekend” of met een beschrijvende beoordeling, namelijk “ja/voldaan/+” en “nee/niet voldaan/-” of met “onvoldoende”, “voldoende”, “ruim voldoende” en “goed”. Als een student niet aanwezig is bij een tentamen wordt "NA" ingevoerd. Aan alle buiten Hogeschool Viaa gevolgde onderwijsseenheden wordt als resultaat enkel 'voldaan' of 'niet voldaan' ingevoerd, waarbij het certificaat met de originele beoordeling wordt geüpload in het studenten informatie systeem.

2. De student heeft voor een tentamen of deeltentamen een voldoende resultaat behaald, indien het toegekende resultaat het cijfer 5,5 of hoger is of wanneer de beschrijvende beoordeling ‘voldaan/+’ of ‘voldoende’ of hoger is. Afrondingen om te komen tot de beoordeling op een geheel cijfer dan wel een cijfer voorzien van één decimaal geschieden volgens de normale rekenregels. Dit betekent dat de grens voor een punt lager of hoger 0,50 is (met 2 decimalen, lager dan 0,50 afronden naar beneden, gelijk of hoger dan 0,50 afronden naar boven).
3. Bij het afsluiten van een onderwijseenheid is de hoogst behaalde beoordeling na afronding bepalend voor de vraag of de student aan zijn verplichtingen heeft voldaan.

5.13 Het verlenen van vrijstellingen

1. Een student kan voor het afleggen van een tentamen een vrijstelling krijgen, te verlenen door de examencommissie. De student moet daartoe, uiterlijk de eerste week van de betreffende onderwijsperiode, een schriftelijk verzoek richten aan de examencommissie onder overlegging van schriftelijke bewijsstukken dat de student een vergelijkbare onderwijseenheid aan een andere opleiding voor hoger onderwijs met voldoende resultaat heeft afgesloten, dan wel een beschrijving overleggen van de buiten het hoger onderwijs opgedane kennis en ervaring op basis waarvan de student het in lid 7 bedoelde instroomassessment heeft doorlopen.
2. In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van de in lid 1 gestelde grens van de eerste week van de periode.
3. Uitgangspunt voor de vergelijking is dat de inhoud van de onderwijseenheid waarvoor vrijstelling wordt aangevraagd en in het bijzonder het niveau van de competenties die in de betreffende onderwijseenheid worden aangeleerd, overeenkomen met het reeds gevolgde onderwijsprogramma van de aanvrager.
4. Als schriftelijke bewijsstukken zijn aangemerkt: gewaarmerkte kopieën van certificaten, diploma's, getuigschriften en cijferlijsten, in combinatie met kopieën van of originele studiegidsen, kopieën van of origineel onderwijsmateriaal.
5. De vrijstelling wordt verleend door de student het aantal ECTS-credits toe te kennen dat voor de desbetreffende (onderdeel van een) onderwijseenheid staat. Deze toekenning wordt geregistreerd in het studenten informatie systeem.
6. Aspiranten die instromen in de opleiding en die vanwege een eerder behaalde graad binnen het hoger onderwijs meer dan 20 ECTS aan vrijstellingen kunnen krijgen, maken voor aanvang van de opleiding een afspraak met de instroomcoördinator voor een persoonlijk instroomprogramma. Op basis hiervan adviseert de instroomcoördinator de examencommissie over het studieprogramma en het jaar van de opleiding waarin de student geplaatst kan worden.
7. Als de vrijstelling wordt verzocht wegens buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheid, dan dient dit verzoek gebaseerd te zijn op een instroom-assessment als bedoeld in artikel 2.11. Een dergelijk verzoek wordt alleen in behandeling genomen als het vergezeld gaat van een advies van de instroomcoördinator van de opleiding. De certificering door een EVC-centrum dat wordt erkend door Viaa, kan deel uitmaken van dit instroom-assessment. De aspirant informeert voorafgaand aan een EVC-procedure of het EVC-centrum door Viaa wordt erkend. De kosten voor de EVC-procedure komen ten laste van de student.
8. De examencommissie beoordeelt mede aan de hand van de overgelegde bewijsstukken of wordt voldaan aan de vereisten gesteld voor de desbetreffende onderwijseenheid of onderdelen daarvan.
9. De examencommissie kent een verzoek om een vrijstelling toe, indien de student aantoonbaar voldoet aan de vereisten gesteld voor de desbetreffende onderwijseenheid als deel van de opleiding, dan wel voor onderdelen

daarvan, mits deze vrijstelling in het eindcijfer van de onderwijseenheid kan worden verdisconteerd.

10. Er wordt geen vrijstelling verleend voor onderdelen van het afsluitend examen waarin de eindkwalificaties op eindniveau van de opleiding worden getoetst. Het gaat hierbij om de volgende onderwijseenheden en de bijbehorende toetsen: Praktijkonderzoek, Praktijk en Mijn beroepsprofiel.
  11. In verband met de selecterende functie van de propedeutische fase wordt geen vrijstelling verleend voor BSA-onderwijseenheden.
  12. De vrijstellingen wegens buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden bedragen maximaal 90 ECTS.
  13. Anders dan binnen het eventuele mbo-traject van de opleiding worden voor binnen het mbo behaalde resultaten geen vrijstellingen verleend.
  14. De vrijstellingen wegens binnen het hoger onderwijs behaalde resultaten bedragen maximaal 90 ECTS, wanneer deze resultaten zijn behaald bij een opleiding met een ander CROHO-nummer dan de opleiding waarvoor vrijstellingen worden aangevraagd.
  15. Over het maximum aantal ECTS van vrijstellingen wegens binnen het hoger onderwijs behaalde resultaten bij een opleiding met een identiek CROHO-nummer als de opleiding waarvoor vrijstellingen worden aangevraagd, beslist de examencommissie.
  16. Over het maximum aantal ECTS van vrijstellingen wegens behaalde resultaten bij internationale samenwerkingspartners, beslist de examencommissie op basis van aangeleverde informatie door de academiedirecteur.

5.14 Vastlegging en bekendmaking van de beoordelingen

1. De uitslag van een mondeling tentamen wordt de student op de dag van afname meegedeeld. In uitzonderingsgevallen is een beoordelingstermijn van drie werkdagen toegestaan.
2. Schriftelijke tentamens op papier of digitaal worden binnen tien werkdagen na de toetsafname beoordeeld, tenzij de omstandigheden vragen om een kortere nakijktijd. Deze omstandigheden kunnen zijn: uitbrengen studieadviezen, afgeven getuigschriften, het moment van herkansing of andere bijzondere omstandigheden. De academiedirecteur informeert de examinatoren hierover. De vaststelling van een kortere nakijktermijn door de academiedirecteur is bindend. De nakijktermijn start op de eerste werkdag na afname van de toets.
3. Voor toetsopdrachten is de termijn vijftien werkdagen, tenzij het moment van herkansingen vraagt om een kortere nakijktijd. De academiedirecteur informeert de examinatoren hierover. De vaststelling van een kortere nakijktermijn door de academiedirecteur is bindend. De nakijktermijn start op de eerste werkdag na afname van de toets.
4. Ook de examencommissie kan de termijnen aanpassen als het belang van de student of de opleiding daarmee gediend is, bijvoorbeeld wanneer aan het einde van het cursusjaar de cijfers vóór het begin van de zomervakantie bekend moeten zijn. De vaststelling van een kortere nakijktermijn door de examencommissie is bindend.
5. De bekendmaking van het cijfer aan de studenten dient binnen de nakijktermijn plaats te vinden.
6. Van elke toets worden de resultaten onverwijld in het studenten informatie systeem opgenomen.
7. De in het studenten informatie systeem verwerkte beoordeling en de op grond daarvan in die administratie opgenomen toegekende ECTS-credits zijn vanaf de publicatie rechtsgeldig.
8. Een administratieve fout, ook indien het correcte cijfer lager en/of een onvoldoende is, kan met mededeling aan de betreffende student en aan de examencommissie door de examinator gecorrigeerd worden.

9. Wanneer naar aanleiding van het inzagemoment van een toets de beoordeling van een toets wijzigt, kan de in de cijferadministratie verwerkte beoordeling enkel met mededeling aan de examencommissie door de examiner gecorrigeerd worden. Een cijfer kan naar aanleiding van een inzagemoment enkel verhoogd worden, tenzij lid 8 geldt.

10. Daarnaast kunnen er bijzondere, incidentele omstandigheden zijn waardoor genoemde termijnen niet gehaald kunnen worden. Dit wordt door de opleiding zo spoedig mogelijk aan de betrokken student(en) meegedeeld.

11. Als een toets kwijtraakt, heeft de examencommissie het recht om de student de toets nogmaals te laten afleggen, omdat van elke toets bewijsmateriaal aanwezig dient te zijn in het archief. De examencommissie zal daarbij zoeken naar een oplossing waarbij de betrouwbaarheid van de toetsing wordt gewaarborgd en tegelijkertijd de extra inspanning voor de student zoveel mogelijk beperkt blijft.

12. De student ontvangt van de behaalde beoordelingen geen schriftelijk bewijsstuk, maar kan deze inzien in het studenten informatie systeem.

5.15 Geldigheidsduur van studieresultaten

1. De behaalde tentamens en daaraan verbonden ECTS-credits zijn vanaf de datum van registratie in het studenten informatie systeem in principe onbeperkt geldig, tenzij de getoetste kennis, inzichten en vaardigheden aantoonbaar zijn verouderd.
2. Als getoetste kennis, inzichten en vaardigheden van een bepaald tentamen aantoonbaar zijn verouderd, houdt de examencommissie zich het recht voor de geldigheidsduur van de resultaten te bekorten, met als doel het wettelijk eindniveau te borgen. De examencommissie kan in een dergelijk geval een aanvullend of vervangend tentamen opleggen, voordat een student wordt toegelaten tot het afleggen van een examen.
3. De examencommissie heeft de bevoegdheid om in individuele gevallen de geldigheidsduur van behaalde tentamens en de daaraan verbonden ECTS-credits te verlengen, waardoor de student dan geen aanvullend of vervangend tentamen opgelegd krijgt ondanks dat getoetste kennis, inzichten en vaardigheden aantoonbaar zijn verouderd.
4. Na vervallen van de geldigheid van een (deel)tentamen krijgt de student de gelegenheid de vernieuwde onderwijseenheid opnieuw te volgen en deel te nemen aan deeltentamens en tentamen. Wordt de onderwijseenheid niet meer aangeboden dan bepaalt de examencommissie welk studieonderdeel hiervoor in de plaats komt.

5.16 Inzagerecht

1. De student heeft recht op inzage in de beoordeling van de eigen tentamens, inclusief de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
2. Om fraude te voorkomen, is legitimeren verplicht en is het de student niet toegestaan (delen van) beoordelingsnormen, toetsopgaven of gemaakte toetsen vast te leggen in welke vorm dan ook. Het is daarom niet toegestaan om schrijfgerei, mobiele communicatiemiddelen, foto- of filmapparatuur of andersoortige opslagmedia bij zich te dragen. Ook het dragen van een horloge is niet toegestaan, om misverstanden rondom het gebruik van smart watches te voorkomen.
3. De tijdstippen waarop het werk ingezien kan worden, worden door de opleiding aan de student bekendgemaakt, waarbij de momenten van inzage zo gekozen worden dat er voldoende tijd zit tussen het inzagemoment en het eventuele hertentamen waarop de student zich moet voorbereiden. In verband met de wettelijke beroepstermijn van het College van Beroep voor de Examens van zes weken dient het inzagemoment in elk geval plaats te vinden binnen vier weken na de beoordeling door de examiner.
4. Indien ten aanzien van een bepaalde toets geen inzagemoment wordt georganiseerd door de opleiding, heeft de student het recht bij de betreffende examiner een inzagemoment aan te vragen. Een dergelijk verzoek tot inzage

dient binnen zes weken na de registratie van de beoordeling in het studenten informatie systeem te worden ingediend bij de examinerator.

5. De examencommissie kan bepalen, dat de inzage en de bespreking geschieden op een vaste plaats en op een vast tijdstip.
6. Wanneer een student niet in de gelegenheid is het inzagemoment te bezoeken, kan via de examencommissie een met redenen omkleed verzoek tot inzage worden ingediend om individuele inzage in het beoordeelde werk te verkrijgen.

5.17 Bewaring van afgelegde tentamens en toetsen

Het gemaakte werk en de beoordelingsnormen worden bewaard overeenkomstig de afspraken die daarover zijn gemaakt met de Vereniging Hogescholen.

6 Fraude en plagiaat

6.1 Fraudeprotocol

1. Onder fraude wordt verstaan: elk handelen (waaronder het plegen van plagiaat), nalaten of voornemen (ook aanzetten tot), dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over iemands kennis, inzicht, vaardigheden, (beroeps)houding, reflectie geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, of zou hebben kunnen maken indien het (voornemen tot) handelen geëffectueerd was.
2. Voorbeelden van gedragingen die aangemerkt kunnen worden als fraude zijn:
  - a. het (pogen) van te voren kennis (te) verkrijgen van toetsvragen;
  - b. contact zoeken met andere studenten tijdens een individuele toets;
  - c. het bij zich dragen van enige mobiele communicatieapparatuur, foto- of filmapparatuur of andersoortige opslagmedia, smart watch;
  - d. aantekeningen in een boek dat gebruikt wordt bij een 'open boek' toets;
  - e. plagiaat, bijvoorbeeld het overnemen in een verslag van informatie uit een externe bron, zonder die bron correct te vermelden, of het in een verslag overnemen van informatie uit het werk van andere studenten. Afhankelijk van de concrete omstandigheden kunnen ook andere gedragingen door de examencommissie als fraude worden aangemerkt;
  - f. het als eigen werk inleveren van niet (volledig) zelf geschreven werk.
3. Het vermoeden van fraude kan zowel voor, tijdens als na afloop van een tentamen worden vastgesteld. Dit laatste kan onder meer het geval zijn als bij correctie blijkt dat een groot deel van de gegeven antwoorden - waaronder ook foutieve antwoorden - bij twee of meer studenten (nagenoeg) identiek zijn.
4. Samenwerken in een groep brengt voor alle deelnemers extra verplichtingen met zich mee. Onderlinge afhankelijkheid en samenwerking beïnvloeden direct de resultaten van iedereen. Daarom kan fraude door (een van de) leden van een groep tot repercussies leiden voor de gehele groep.
5. Iedere medewerker of student die gereede aanleiding heeft om fraude te vermoeden, meldt deze vermoedelijke fraude binnen een week bij de examencommissie. Van de melding wordt aantekening gemaakt, waarop in ieder geval de datum van de melding, de betrokken student(en), de naam van de melder en de aanleiding tot de melding (de constatering van de gedraging) worden vermeld. De examencommissie informeert de student zo spoedig mogelijk over de melding en de acties die de examencommissie naar aanleiding daarvan zal ondernemen.
6. De examencommissie stelt een onderzoek in naar de vermoede fraude.
7. Bij het onderzoek worden de betrokken student(en) en de melder en eventuele andere betrokkenen gehoord. Van het gehoorde wordt verslag opgemaakt en dit verslag wordt gedeeld met alle gehoorde.
8. Indien wordt vastgesteld dat sprake is van fraude wordt de toets ongeldig verklaard. Bij de vaststelling van fraude wordt als uitgangspunt genomen wat de student redelijkerwijs had moeten weten omtrent het effect van zijn gedraging.
9. De examencommissie beslist over een maatregel die opgelegd wordt.
10. De examencommissie informeert de student, en zover nodig andere betrokkenen, over het resultaat van het onderzoek en de beslissing inzake een maatregel.
11. De examencommissie kan beslissen dat betrokkene het recht ontnomen wordt één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Een opgelegde maatregel leidt tot het verlies van de mogelijkheid om het predicaat 'cum laude' aan een examen te verbinden.
12. Bij ernstige fraude kan het college van bestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving van de betrokkene

definitief beëindigen.

13. De student aan wie een maatregel is opgelegd wordt geregistreerd in de eigen verslaglegging van de examencommissie. Eerder vermelde opgelegde maatregelen spelen een rol bij de vaststelling van maatregelen bij herhaalde fraude.
14. Tegen een door de examencommissie opgelegde maatregel kan door betrokkene binnen vier weken nadat het besluit tot de maatregel genomen is bezwaar aangetekend worden bij de examencommissie, onverminderd de mogelijkheid om binnen zes weken rechtstreeks in beroep te gaan bij het College van Beroep voor de Examens.
15. Indien het college van bestuur op voorstel van de examencommissie besluit tot uitschrijving van betrokkene kan binnen vier weken nadat het besluit genomen is bezwaar gemaakt worden bij de Geschillenadviescommissie van de hogeschool. Tegen de beslissing van het college van bestuur op het advies van de Geschillenadviescommissie staat beroep open bij de [Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State](#).

6.2 Plagiaat

1. Onder plagiaat wordt verstaan: het overnemen van teksten of afbeeldingen van derden of zichzelf op zodanige wijze dat deze niet herkenbaar zijn als geciteerd of geparafraseerd (teksten) of, eventueel met aanpassingen, overgenomen (afbeeldingen).

Vormen van plagiaat kunnen bijvoorbeeld zijn:

- a. Delen van het werk van anderen of eerder gepubliceerd eigen werk is letterlijk, al dan niet met aanhalingstekens, in de nieuwe tekst verwerkt zonder verdere specificatie of zonder dat dit uit de bronvermelding blijkt.
  - b. Delen van het werk van anderen of eerder eigen werk is in eigen woorden in de nieuwe tekst verwerkt zonder dat dit uit de bronvermelding blijkt.
  - c. Uitgewerkte ideeën of vondsten van anderen worden gepresenteerd als eigen ideeën of vondsten.
  - d. Het overnemen van tabellen, figuren of foto's (of andere voorbeelden uit de categorie 'afbeelding') zonder de bron te vermelden.
2. Het hanteren van de APA-normen is verplicht voor elke versie van elke schriftelijke toetsopdracht die ter feedback of beoordeling wordt ingeleverd. De student volgt hierbij de instructies van www.auteursrechten.nl.
  3. In verband met plagiaatcontrole is het beleid voor toetsopdrachten dat de student verplicht is deze in te leveren via het Onderwijs Online toetsinleverloket, waarmee de toetsopdracht automatisch gescand wordt door de plagiaatscanner Turnitin.

6.3 Onderwijs Online inleverloket

1. De student dient schriftelijke toetsopdrachten in te leveren in het Onderwijs Online inleverloket. Het Onderwijs Online inleverloket controleert de toetsopdracht op overnames d.m.v. Turnitin. De docent checkt of er een vermoeden is van plagiaat. Bij geconstateerd plagiaat treedt het fraudeprotocol in werking zoals beschreven in artikel 6.1.
2. Indien het niet mogelijk is schriftelijke toetsopdrachten in te leveren in het Onderwijs Online inleverloket, of de aard van de toetsopdracht laat het niet toe (bijvoorbeeld vertrouwelijke informatie), dan worden er passende maatregelen genomen door de opleiding.

6.4 Medeplichtigheid

1. Ingeval van fraude, plagiaat of ernstige fraude als bedoeld in artikel 6.1, 6.2 en 6.3 kunnen – behalve de dader – ook medeplichtigen worden bestraft.

2. Van medeplichtigheid als bedoeld in het eerste lid is in ieder geval sprake indien het overnemen van werk van medestudenten gebeurt met toestemming en/of medewerking van de medestudent.
3. Indien in een gezamenlijke toetsopdracht door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat plagiaat werd gepleegd.

6.5 Onvoorziene omstandigheden

In gevallen waarin de artikelen in dit hoofdstuk niet voorzien, beslist de examencommissie. Een dergelijk besluit mag niet in strijd zijn met de WHW, het bestuurs- en beheersreglement, het studentenstatuut Algemeen deel en de voor de opleiding geldende onderwijs- en examenregeling.

6.6 Bezwaar en beroep

Op beslissingen van de examencommissie of een examinerator kan beroep ingesteld worden bij het College van Beroep voor de Examens. Zie het Viaa Studentenstatuut, Algemeen deel, hoofdstuk 13 Rechtsbescherming bij het College van Beroep voor de Examens.

7 Studieloopbaan-/leertrajectbegeleiding, studievoortgang en studieadvies

7.1 Studievoortgang

1. De opleiding registreert de studieresultaten van de studenten. Deze kunnen door de studenten via het studenten informatie systeem geraadpleegd worden.
2. De student is zelf verantwoordelijk voor zijn leerproces. De opleiding speelt via de studieloopbaanbegeleiding een begeleidende rol. Daarnaast kan de student gebruik maken van aanvullende studiebegeleiding en van advies en faciliteiten die door de studentendecaan worden geboden.
3. De academiecteur waarborgt dat achterstanden in studievoortgang gesignaleerd worden via de studieloopbaanbegeleiding.
4. Zowel student, opleiding als studieloopbaanbegeleider kan het initiatief nemen tot overleg tussen deze drie partijen over een aangepaste studieroute. De aangepaste studieroute dient te worden afgestemd op het lopende programma en het vastgestelde toetsrooster.

Indien uit het overleg een studieroute voortvloeit waarbij afname van toetsen op andere momenten dan het toetsrooster aangeeft noodzakelijk is, dient de student het voorstel tot deze studieroute ter goedkeuring in bij de examencommissie.

7.2 Studieloopbaan-/leertrajectbegeleiding

1. De opleiding biedt de studenten het perspectief van het beroep en de werkomgeving waarvoor de studenten worden opgeleid. De academiecteur draagt zorg voor individuele studiebegeleiding van de student. De studieloopbaan-/leertrajectbegeleiding richt zich op het begeleiden van de voortgang van de vakinhoudelijke en professionele ontwikkeling van de student, op basis van de eindkwalificaties van de opleiding.
2. De studieloopbaan-/leertrajectbegeleiding vindt mede plaats ten behoeve van oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding.
3. De student kan zich wenden tot de studentendecaan voor problemen van persoonlijke aard, al dan niet rechtstreeks samenhangend met de studie.

7.3 Studieadvies propedeutische fase

1. De examencommissie stelt namens het college van bestuur het studieadvies op.
2. De examencommissie geeft halverwege het eerste studiejaar namens het college van bestuur een waarschuwing af. In deze waarschuwing wordt aangegeven aan welke voorwaarden de student aan het einde van het eerste studiejaar moet voldoen.
3. De student ontvangt een positief studieadvies wanneer de student aan de voorwaarden genoemd in lid 4 heeft voldaan.
4. De student ontvangt een bindend afwijzend studieadvies als de student aan het einde van het eerste jaar van inschrijving niet aan de volgende voorwaarden heeft voldaan:
  - a. 50 van de 60 ECTS voor propedeusetoetsen van de opleiding, of in het geval dat aan de student vrijstellingen zijn verleend voor 1 of meer ECTS-credits voor propedeusetoetsen: 5/6 deel van de resterende ECTS-credits voor de propedeusetoetsen van de opleiding;
  - b. minimaal onafgerond een 5,5 of 'voldoende' of 'behaald' of '+' of 'voldaan' voor PPO 1B; minimaal

onafgerond een 5,5 of 'voldoende' of 'behaald' of '+' of 'voldaan' voor Theologische Reflectie; minimaal onafgerond een 5,5 of 'voldoende' of 'behaald' of '+' of 'voldaan' voor christelijke geloofstradities.

5. In uitzondering op het bepaalde in lid 4, ontvangt een student die is ingeschreven voor de deeltijdopleiding geen bindend afwijzend studieadvies als hij niet heeft voldaan aan de bovengenoemde voorwaarden. Er wordt wel een studieadvies afgegeven.
6. Het bindend afwijzend studieadvies wordt schriftelijk gegeven en is met redenen omkleed. Voorafgaand aan het schriftelijk advies heeft de student het recht gehoord te worden door de examencommissie.
7. In het schriftelijke bindend afwijzend studieadvies wijst de examencommissie de student op de mogelijkheid tegen de beslissing in beroep te gaan bij het College van Beroep voor de Examens.
8. Uit het bindend afwijzend studieadvies dient te blijken dat de student ondanks voldoende begeleiding en bewaking van de studievoortgang door de opleiding, er niet in geslaagd is om de vereiste studieresultaten te behalen.
9. Ook studenten die in hun eerste jaar van inschrijving bij de opleiding ná 1 februari van het betreffende cursusjaar (in geval van februari-instroom: na 1 juli) hun inschrijving tussentijds hebben beëindigd, ontvangen aan het einde van het studiejaar een studieadvies. Dat kan ook een bindend afwijzend studieadvies zijn. De examencommissie houdt bij het opstellen van het advies rekening met haar bekende persoonlijke omstandigheden conform artikel 7.4. Hierbij ligt de nadruk op de (in verhouding) behaalde aantal ECTS-credits, de ontwikkeling van de beroepshouding en de studentbeoordeling aan het einde van blok 2.

7.4 Persoonlijke omstandigheden

1. De examencommissie kan van de normen in artikel 7.3 lid 3 afwijken en het studieadvies uitstellen als naar haar oordeel de persoonlijke omstandigheden van de student daartoe aanleiding geven. De student moet bij de examencommissie tijdig een schriftelijk verzoek indienen waarbij de student zich beroept op persoonlijke omstandigheden die de student betreffen. De aard van de persoonlijke omstandigheden legt de student voor aan de studentendecaan.
2. Deze persoonlijke omstandigheden kunnen betrekking hebben op:
  - a. (langdurige) ziekte;
  - b. lichamelijke of zintuiglijke functiebeperking, of een andere functiestoornis;
  - c. zwangerschap;
  - d. bijzondere familieomstandigheden;
  - e. activiteiten ten behoeve van de organisatie en/of het bestuur van de hogeschool (Medezeggenschapsraad, e.d.);
  - f. (omvangrijke) bestuursfunctie bij een studentenorganisatie of een soortgelijke organisatie waarbij behartiging van algemeen maatschappelijk belang daadwerkelijk op de voorgrond staat.
3. De student bij wie zich één of meerdere van de in lid 2 genoemde omstandigheden voordoen, dient daarover de examencommissie binnen drie maanden na het voorkomen van de omstandigheid te informeren. De omstandigheden kunnen niet in het schriftelijk verzoek of op het moment van horen voor het eerst naar voren worden gebracht, tenzij het voordoen van de omstandigheid dit vraagt.
4. De student bij wie zich één of meerdere van de in lid 2 genoemde omstandigheden voordoet, is verplicht de persoonlijke omstandigheden binnen drie maanden te melden, aan te tonen en toe te lichten bij de studentendecaan. De studentendecaan weegt de persoonlijke omstandigheden en adviseert de examencommissie of deze uitstel van het studieadvies rechtvaardigen.
5. De student kan een advies van de studentendecaan weerspreken bij de examencommissie.

6. De examencommissie of studentendecaan kan van de student eisen om zijn beroep op de in lid 2 genoemde omstandigheden te onderbouwen met een verklaring van relevante derden, zoals een arts, therapeut, studentendecaan of coördinator van de opleiding.

7.5 Speciale omstandigheden en uitgesteld studieadvies

1. De examencommissie kan, indien de student niet voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 7.3 lid 3 en onder speciale omstandigheden van andere aard dan de persoonlijke omstandigheden genoemd onder artikel 7.4 lid 2, besluiten een uitgesteld studieadvies te geven.
2. De student kan verzoeken hiervoor in aanmerking te komen door een aanvraag tot uitstel in te dienen bij de examencommissie. In dit verzoek maakt de student duidelijk waarom de student niet aan de normen heeft kunnen voldoen, en welke mogelijkheden er zijn om binnen afzienbare tijd de norm wel te halen.
3. De examencommissie bepaalt bij inwilliging van het verzoek binnen welke termijn de student aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. De opleiding waarborgt de begeleiding van de student. Deze termijn eindigt uiterlijk aan het einde van het tweede jaar van inschrijving.
4. Wanneer een uitgesteld studieadvies niet leidt tot de afgesproken resultaten binnen de vastgestelde termijn, wordt het advies omgezet in een bindend afwijzend studieadvies, tenzij zwaarwegende redenen, waaronder het in gebreke blijven van de opleiding in de uitvoering van de begeleiding, de omzetting in een bindend afwijzend studieadvies onredelijk maken.
5. In dat geval zal de examencommissie een nader onderzoek (laten) doen naar de kansen van de student om een studieroute binnen de opleiding met succes te kunnen volgen alvorens te beslissen over de omzetting van het advies.

7.6 Wegwerken deficiënties uit de propedeutische fase voorafgaand aan het tweede jaar van de hoofdfase

Vervallen.

7.7 Gevolgen bindend afwijzend studieadvies

1. De student die een studieadvies heeft ontvangen waaraan een afwijzing verbonden is, kan in principe niet meer aan de hogeschool voor dezelfde opleiding als student of extraneus worden ingeschreven.
2. Het college van bestuur kan daaronder ook laten vallen de opleiding waarmee de desbetreffende opleiding het propedeutisch examen gemeen heeft.
3. Degene die een bindend afwijzend studieadvies heeft ontvangen en zich op een later tijdstip weer wil inschrijven bij dezelfde opleiding of bij een andere opleiding waarop het ontvangen bindend afwijzend studieadvies van toepassing is, dient daartoe een verzoek in bij de examencommissie. De examencommissie besluit alleen positief op dat verzoek indien betrokkene voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat betrokkene de opleiding alsnog met goed gevolg zal kunnen afronden.
4. Wanneer een student een bindend afwijzend studieadvies heeft ontvangen en volgens bovenstaande lid op een later tijdstip opnieuw tot de opleiding wordt toegelaten, maakt de examencommissie met deze student afspraken over de te volgen studieroute. Deze afspraken zullen als regel inhouden dat de student het propedeutisch examen binnen twaalf maanden met goed gevolg dient af te leggen, tenzij de redenen voor het verkrijgen van een bindend afwijzend studieadvies zulks kennelijk onbillijk maken. Een en ander ter beoordeling van de examencommissie.
5. De bepaling in het eerste lid geldt tevens voor de volgende opleiding(en) waarmee de opleiding waarbij de student of extraneus was ingeschreven, een gemeenschappelijke propedeuse heeft of had:
  - a. Voor Theologie zijn dat Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst, Social Work,

Maatschappelijk werk en dienstverlening en Sociaal Pedagogische Hulpverlening;

- b. Voor Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst zijn dat Theologie, Social Work, Maatschappelijk werk en dienstverlening en Sociaal Pedagogische Hulpverlening.

6. Vervallen.

7.8 Doorstroom naar de postpropedeutische fase

1. Aan het einde van het eerste studiejaar stelt de examencommissie vast welke studenten kunnen doorstromen van de propedeuse naar de postpropedeutische fase. De volgende categorieën studenten zijn toelaatbaar:
  - a. studenten die het propedeutisch examen hebben behaald;
  - b. studenten die een positief studieadvies hebben gekregen.
2. Bij de uitwerking van het vorige lid wordt er rekening mee gehouden dat het de student niet is toegestaan deel te nemen aan een onderwijseenheid uit de hoofdfase die een rechtstreekse voortzetting vormt van een onderwijseenheid uit de propedeuse die de student nog niet heeft behaald.
3. In afwijking van het eerste lid kan de examencommissie beslissen om studenten met een uitgesteld studieadvies toegang te verlenen tot (een deel van) het onderwijs van de postpropedeutische fase. De examencommissie vermeldt dit in haar toekenning van het uitgesteld studieadvies.
4. In afwijking van het eerste lid is het de opleiding toegestaan om aan studenten met een groot aantal vrijstellingen in de propedeutische fase een combinatieprogramma van het eerste en het tweede jaar van de opleiding aan te bieden.
5. Aan het volgen van onderwijs uit zowel de propedeuse als de hoofdfase kan de student geen rechten ontlenen ten aanzien van de wijze van inroostering. Het is mogelijk dat dergelijke onderwijsactiviteiten gelijktijdig gegeven worden. Dit ligt in de risicosfeer van de student.

7.9 Studieadvies in de postpropedeutische fase

Er wordt geen bindend studieadvies gegeven in de postpropedeutische fase.

8 Examencommissie

8.1 Instelling examencommissie

1. Aan elke opleiding of groep van opleidingen is een examencommissie verbonden.
2. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die deze onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
3. De examencommissie werkt functioneel onafhankelijk van het college van bestuur, de academiecteur en het management van de opleiding(en) waaraan zij is verbonden.
4. Het college van bestuur draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd, en dat de leden van de examencommissie beschikken over de benodigde kennis en expertise op het gebied van opbouw en samenhang onderwijsprogramma, toetskwaliteit, wet- en regelgeving en werkveld.

8.2 Benoeming en samenstelling examencommissie

1. Het college van bestuur benoemt de leden van een examencommissie op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding(en), op voordracht van de examencommissie en na akkoord van de academiecteur.
2. De leden van een examencommissie worden benoemd voor een periode van vier jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming voor eenzelfde periode.
3. Tenminste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de opleiding of groep van opleidingen.
4. Eén lid van de examencommissie is een extern deskundige. Dit is een persoon – al dan niet in dienst van de stichting - die niet betrokken is bij het onderwijs in de opleiding of groep van opleidingen, maar wel beschikt over deskundigheid op het terrein van de opleiding of groep van opleidingen.
5. Leden van het instellingsbestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling worden niet benoemd.
6. Vervallen.

8.3 Taken en werkwijze van de examencommissie

1. De werkzaamheden van een examencommissie hebben steeds betrekking op zowel de voltijd, deeltijd en/of duale vorm van de opleiding, alsmede op alle daarbij behorende afstudeerrichtingen.
2. Besluiten van de examencommissie zijn gebaseerd op de voor de opleiding geldende regelgeving en beleid, waaronder - in het bijzonder - de onderwijs- en examenregeling.
3. De examencommissie heeft de volgende wettelijke taken en bevoegdheden:
  - a. het instellen van een door haar zelf te verrichten onderzoek onder studenten die het propedeutisch of bachelorexamen afleggen, conform [artikel 7.10 WHW lid 2](#). Binnen Hogeschool Viaa ziet de examencommissie af van deze bevoegdheid;
  - b. het uitreiken van het (al dan niet gezamenlijk met een andere onderwijsinstelling) getuigschrift aan degene die met goed gevolg het examen van de gevolgde opleiding heeft behaald, waaraan door het bestuur van de hogeschool een graad is verleend, conform [artikel 7.11 WHW lid 2-4](#);
  - c. het afgeven van een verklaring dat één of meerdere tentamens met goed gevolg zijn afgelegd, conform [artikel](#)

7.11 WHW lid 5;

- d. het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens, als bedoeld in [artikel 7.12b 1 sub a WHW](#);
- e. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen, als bedoeld in [artikel 7.12b lid 1 sub b WHW](#);
- f. het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van één of meer tentamens, als bedoeld in [artikel 7.12b lid 1 sub d WHW](#);
- g. het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom tentamens en examens, als bedoeld in [artikel 7.12b lid 1 sub e WHW](#);
- h. ingeval van fraude als bedoeld in artikel 6.1 en 6.2 van deze regeling: het ontnemen van het recht deel te nemen aan tentamens of examens voor een periode van ten hoogste een jaar, conform [artikel 7.12b lid 2 WHW](#);
- i. ingeval van ernstige fraude, als bedoeld in hoofdstuk 6.1 en 6.2 van deze regeling: het college van bestuur te adviseren de inschrijving van betrokkene te beëindigen, conform [artikel 7.12b lid 2 WHW](#);
- j. het vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden die haar zijn toegewezen in [artikel 7.12b lid 1 sub a, b, d en lid 2 WHW](#), conform [artikel 7.12b lid 3 WHW](#);
- k. de behandeling van klachten en verzoeken met betrekking tot examinatoren, als bedoeld in [artikel 7.12b lid 4 WHW](#);
- l. het opstellen van een jaarverslag als bedoeld in [artikel 7.12b lid 5 WHW](#);
- m. het aanwijzen van examinatoren en het intrekken van die aanwijzing, conform [artikel 7.12c WHW](#);
- n. het verlengen van de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens, als bedoeld in [artikel 7.13 lid 2 sub k WHW](#);
- o. het in bijzondere gevallen bepalen of een tentamen mondeling, schriftelijk of op andere wijze wordt afgelegd, als bedoeld in [artikel 7.13 lid 2 sub l WHW](#);
- p. het in bijzondere gevallen bepalen of een mondeling af te nemen tentamen al of niet in openbaarheid wordt afgelegd, als bedoeld in [artikel 7.13 lid 2 sub n WHW](#);
- q. het bepalen van de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling verleent van het afleggen van een of meer tentamens, als bedoeld in [artikel 7.13 lid 2 sub r WHW](#);
- r. het verlenen van vrijstelling van de verplichting tot deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende examen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen, als bedoeld in [artikel 7.13 lid 2 sub t WHW](#);
- s. het beoordelen van bewijzen die moeten aantonen dat een aspirant met een buitenlandse vooropleiding de Nederlandse taal voldoende beheerst om het onderwijs met vrucht te kunnen volgen, conform [artikel 7.28 lid 2 WHW](#);
- t. het beoordelen van bewijzen die moeten aantonen dat een aspirant met een buitenlandse vooropleiding, die toegang zoekt tot de postpropedeutische fase van de opleiding, de Nederlandse taal voldoende beheerst om het onderwijs met vrucht te kunnen volgen, conform [artikel 7.30 lid 2 WHW](#);
- u. het verlenen van toegang tot het afleggen van een of meerdere onderdelen van het afsluitend examen, voordat de student het propedeutisch examen van de desbetreffende opleiding met goed gevolg heeft afgelegd, conform [artikel 7.30 lid 3 WHW](#). De onderwijs- en examenregelingen van de opleidingen van Hogeschool Viaa staan dit echter niet toe;
- v. het – na zorgvuldige afweging - adviseren van het instellingsbestuur de inschrijving van een student voor een opleiding te beëindigen dan wel te weigeren, als die student door diens gedragingen of uitlatingen blijkt heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meer beroepen waartoe de door de student

gevolgde opleiding opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening, conform [artikel 7.42a lid 1 en 3 WHW](#);

- w. in het kader van de zij-instroom in het beroep van leraar en docent: het uitreiken van een getuigschrift bekwaamheidsonderzoek ten bewijze dat het bekwaamheidsonderzoek met goed gevolg is afgesloten, conform [artikel 7a.3 WHW](#);
- x. in het kader van de zij-instroom in het beroep van leraar en docent: het uitreiken van een getuigschrift pedagogisch-didactische scholing, conform [artikel 7a.4 WHW](#);
- y. het plaatsen van een aantekening op het getuigschrift van degene die in het studiejaar 1993-1994 of 1994-1995 het afsluitend examen van internationaal-juridische, juridisch bestuurswetenschappelijke of juridisch politiekwetenschappelijke studierichting met goed gevolg heeft afgerond en de titel drs. wil voeren, conform [artikel 16.13 WHW lid 4](#).

Deze bepaling is niet relevant voor de examencommissie van Hogeschool Viaa.

4. De onderwijs- en examenregelingen van de opleidingen binnen Hogeschool Viaa wijzen bovendien de volgende taken en bevoegdheden toe aan de examencommissie:
- a. het adviseren van het management over de inhoud van de onderwijs- en examenregeling, conform artikel 1.3;
  - b. het vaststellen of een kandidaat met een buitenlandse vooropleiding toelaatbaar is tot de opleiding, conform artikel 2.7;
  - c. het stellen van eisen aan de werkzaamheden die een deeltijdstudent verricht ten behoeve van zijn opleiding, conform artikel 2.8;
  - d. het ontzeggen van de toegang tot deeltijdonderwijs aan de student die niet meer voldoet aan de eisen die worden gesteld omtrent het verrichten van werkzaamheden tijdens het volgen van de opleiding, conform artikel 2.8 lid 3;
  - e. het ontzeggen van de toegang tot duaal onderwijs aan de student die niet langer beschikt over een overeenkomst voor duaal onderwijs, conform artikel 2.9;
  - f. het beslissen over de toelating van een aspirant bij wie een instroomassessment is afgenomen conform artikel 2.11;
  - g. het verlengen van de toetstijd en/of toestemming verlenen voor het gebruik van een niet-digitaal woordenboek aan studenten met een taalachterstand die een Nederlandstalige opleiding volgt, conform artikel 3.6;
  - h. het verlenen van toestemming voor het volgen van een externe minor, conform artikel 3.14;
  - i. het vaststellen van de uitslag van de examens, conform artikel 4.1;
  - j. het ondertekenen van de getuigschriften, conform artikel 4.6;
  - k. het vaststellen van de data waarop de uitslag van de examens wordt vastgesteld, conform artikel 4.7;
  - l. het toekennen van het predicaat cum laude, conform artikel 4.8;
  - m. het afgeven van een verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die met goed gevolg zijn afgelegd door diegene aan wie geen getuigschrift kan worden uitgereikt, conform artikel 4.9;
  - n. het goedkeuren van een wijziging van het vastgestelde toetsprogramma, conform artikel 5.1;
  - o. het goedkeuren van aanpassingen aan de afname van tentamens en deeltentamens ten behoeve van studenten met een functiebeperking, conform artikel 5.2;
  - p. het in bijzondere gevallen afwijken van het aantal toetsgelegenheden in een studiejaar, conform artikel 5.4 lid 7;
  - q. het bepalen dat bij een mondeling tentamen meer dan één student tegelijk mag worden beoordeeld, conform artikel 5.7 lid 1;
  - r. het aanpassen van de nakijktermijn, conform artikel 5.14 lid 4;
  - s. het opnieuw laten afleggen van een toets, wanneer deze is kwijtgeraakt, conform artikel 5.14 lid 11;
  - t. het opleggen van een aanvullend of vervangende tentamen als de eindtermen voor een bepaald tentamen zijn

- veranderd, conform artikel 5.15 lid 2;
  - u. het bepalen welk studieonderdeel in de plaats komt van een vervallen tentamen van een onderwijseenheid die niet meer aangeboden wordt, conform artikel 5.15 lid 4;
  - v. het bepalen dat de inzage en bespreking van afgelegde tentamens plaats moet vinden op een vaste plaats en een vast tijdstip, conform artikel 5.16;
  - w. het beslissen over onvoorziene omstandigheden in het kader van hoofdstuk 6, conform artikel 6.5;
  - x. het overleggen met student, opleiding en studieloopbaanbegeleider over een aangepaste studieroute en het bekrachtigen van een door de student gedragen voorstel, conform artikel 7.1 lid 4;
  - y. het namens het college van bestuur opstellen en afgeven van het studieadvies aan het einde van het eerste jaar van inschrijving, conform artikel 7.3;
  - z. het afwijken van de normen voor en uitstellen van het studieadvies in geval van persoonlijke omstandigheden van de student, conform artikel 7.4;
  - aa. het afwijken van de normen voor en uitstellen van het studieadvies in geval van speciale omstandigheden van de student, conform artikel 7.5;
  - ab. vervallen;
  - ac. het vaststellen welke studenten kunnen doorstromen van de propedeutische fase naar de postpropedeutische fase, conform artikel 7.8.
5. De samenstelling, werkwijze, taken en bevoegdheden van de examencommissie zijn nader uitgewerkt in het Huishoudelijk Reglement Examencommissies Viaa.

8.4 Indienen van een verzoek bij de examencommissie

1. Een verzoek wordt door de examencommissie op de vergadering behandeld indien dit minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan deze vergadering is ingediend.
2. Het verzoek wordt ingediend op de in Onderwijs Online vermelde wijze.
3. Wanneer een formulier van toepassing is, wordt het verzoek ingediend door middel van een volledig ingevuld formulier.
4. Het verzoek dient vergezeld te gaan van de benodigde bijlagen en bewijsstukken.
Wanneer de aard van de bijlagen of bewijsstukken hierom vraagt, levert de student dit materiaal in fysieke vorm aan.

9 Rechtsbescherming

9.1 Rechtsbescherming

De verschillende klachten- en beroepsregelingen zijn opgenomen in het studentenstatuut, algemeen deel:

1. Instellen van beroep bij het College van Beroep voor de Examens;
2. Instellen van beroep bij de [Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State](#);
3. Het indienen van een bezwaar bij het college van bestuur;
4. De interne klachtenprocedure;
5. De [externe klachtenprocedure](#).

10 Slot- en invoeringsbepalingen

10.1 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet of in geval van aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid kan de academiedirecteur afwijken van de bepalingen in de OER.

10.2 Bekendmaking van de regeling

De academiedirecteur draagt zorg voor een passende en tijdige bekendmaking van deze regeling, van nadere regels die door de examencommissie zijn opgesteld, alsmede van wijzigingen van deze stukken.

10.3 Citeertitel, inwerkingtreding

Deze regeling vervangt de eerder voor de opleiding geldende Onderwijs- en examenregeling, en kan worden aangehaald als Onderwijs- en examenregeling Bachelor Theologie en Bachelor Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst.. De regeling treedt in werking op 1 september 2024.

Disclaimer

Hogeschool Viaa besteedt zorg en aandacht aan haar informatievoorziening richting aspiranten, studenten, afgestudeerden, klanten, extranei, cursisten en andere geïnteresseerden. Ondanks dat kan het voorkomen dat de door ons verstrekte informatie onvolledig of onjuist is.

Wanneer u onvolkomenheden ontdekt in onze informatievoorziening, neem dan contact op met onze afdeling Kwaliteitszorg.

Bijlage A: inhoud en competentieprofiel opleiding

1. Bachelor Theologie

De Bachelor Theologie leidt op tot hbo-theoloog, met functies binnen de kerk (bv. pastoraat, jeugdwerk, gemeenteopbouw) en buiten de kerk (m.n. geestelijke verzorging).

De hbo-theoloog ondersteunt individu, groep of samenleving in het omgaan met religieuze, levensbeschouwelijke en existentiële vragen en stimuleert bij hen aandacht voor zingevingsvragen als dimensie van het leven. Hij/zij doet dat met kennis van de levensbeschouwelijke traditie die hij/zij vertegenwoordigt en vanuit zijn/haar eigen identiteit. Vanwege zijn/haar inspiratie en het levensbeschouwelijke karakter van het werk spreken we over een professional met *diepgang*.

Dit betekent dat de theoloog als hbo-theoloog bij de doelen die hij/zij nastreeft (persoonlijke en sociale verandering, toerusting en bevrijding):

- zich richt op een specifieke invulling van betekenisvol leven van mensen, namelijk zoals deze is gedefinieerd binnen de religieuze, levensbeschouwelijke of kerkelijke tradities waarbinnen of van waaruit wordt gewerkt;
- daarbij gebruik maakt van kennis uit de theologie en de sociale wetenschappen, maar ook uit bronnen van spiritualiteit;
- daar intervenueert waar existentiële, levensbeschouwelijke of religieuze vragen aan de orde zijn;
- daarbij waarden en normen, goed en kwaad beoordeelt vanuit een religieus perspectief.

Het werk van de theoloog bevordert persoonlijke en sociale verandering, in het bijzonder de groei in (gemeenschappelijke) spiritualiteit en oriëntatie op waarden, en

- draagt aldus bij aan verbetering van menselijke relaties;
- rust mensen toe en werkt mee aan hun bevrijding, genezing en hun heil;
- zodat zij zelf en hun medemensen komen tot een betekenisvol leven;
- zoals deze bedoeld is in de godsdienstige zin van het woord en zoals dat goed is voor hun plaats in de multireligieuze en pluriforme samenleving waarvan zij deel uitmaken.

Het beroepsbeeld

De belangrijkste zaken die je als theoloog moet weten en kunnen zijn samengebracht in een overzicht met de naam 'Beroepsbeeld'. Elk studieonderdeel aan de opleiding staat in nauw verband met dit beroepsbeeld. Met andere woorden: alles wat je doet en leert heeft direct of indirect een relatie met de beroepspraktijk.

In het beroepsbeeld wordt aangegeven wat het inhoudt dat de theoloog op hbo-niveau zijn/haar werkzaamheden moet kunnen verrichten. Hierbij komen aspecten ter sprake als: bewuste betrokkenheid op kerk en samenleving, beleidsmatig kunnen werken, beschikken over hogere cognitieve vaardigheden, inzicht in communicatieprocessen en het vermogen om te kunnen samenwerken.

De theologen die Viaa opleidt zullen hun werkzaamheden in de regel gaan verrichten in een 'orthodox protestantse context'. Daarom spelen de Bijbel en de klassieke (protestantse) theologie een belangrijke rol in de opleiding.

Centraal in het beroepsbeeld is een korte beschrijving van het vakgebied van de Praktische theologie en de beschrijving van de belangrijkste beroepsspecifieke situaties waarmee de werker in aanraking komt.

Globale inhoud van de opleiding

De Bachelor Theologie aan Viaa is een gevarieerde studie. Je doet zowel theologische als sociaalwetenschappelijke kennis op, ontwikkelt praktisch-theologische vaardigheden, leert op jezelf en je professionele handelen te reflecteren, wordt getraind om praktijkonderzoek te doen, en, het belangrijkste van alles, gaat op stage, waarbij er sprake is van een toenemende zelfstandigheid door de jaren heen.

Competenties aan het eind van de opleiding

De vereiste beroepskennis, -vaardigheden en -attitude zijn omschreven in de beroepscompetenties, welke zijn ontleend aan het landelijk vastgestelde opleidingsprofiel en de landelijk vastgelegde kennisbasis. De opleiding heeft zich ook verbonden aan de landelijk vastgestelde domeincompetenties, vastgelegd in het document 'Een professional met diepgang'. In dit document staat beschreven wat iedere afgestudeerde theoloog als centrale bekwaamheden beheerst. De diverse competenties zijn verdeeld over de drie taakgebieden die gehanteerd worden voor de beroepen in het sociaal-agogisch domein.

Ten behoeve van onze eigen Theologie opleiding hebben wij de landelijke competenties verder uitgewerkt. Deze zijn hieronder opgenomen in bijlage B. Een student die afstudeert beheerst deze competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

2. Bachelor Leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst

Inhoud

De leraar godsdienstonderwijs werkt beroepshalve in het voortgezet onderwijs met als taak het verzorgen van godsdienstlessen. Op professionele wijze weet je op te treden als vak deskundige, pedagoog en didacticus. Je verricht deze taak binnen een team van collega's en geeft samen met hen gestalte aan de identiteit van de school.

Wat doet een godsdienstleraar?

Een bachelor godsdienstleraar (B-GL) werkt aan een school voor voortgezet onderwijs en verzorgt daar de godsdienstlessen. Dit zijn bijvoorbeeld lessen op het gebied van Bijbelkennis, geloofsleer, ethiek, kerkgeschiedenis, wereldgodsdiensten, etc. Je bent bezig met jongeren tussen de 12 en 18 jaar. Een eerste voorwaarde is dat je er plezier in hebt om met jongeren om te gaan. Jongeren zijn in deze leeftijden heel verschillend en ook verschillend bezig met vragen die te maken hebben met God en zingeving. Een vakbekwaam godsdienstleraar weet, binnen de beperkingen van een schoolverband, met een rooster en eindtermen, daarop in te spelen en mee te werk aan de begeleiding van de jongeren in hun groei naar zelfstandigheid, ook in het geloof.

Werken in drie segmenten

Segment 1: uitvoerend docent

Met de opleiding B-GL kun je dus aan de slag in de onderbouw van het Voortgezet Onderwijs. In hoofdlijnen zien je uitvoerende werkzaamheden als godsdienstleraar er als volgt uit:

- Het verzorgen van de lessen Godsdienst in de onderbouw.

- Het schrijven van lesmateriaal voor het vak Godsdienst of het ontwerpen van projecten op je vakgebied.
- Het beoordelen van lesmateriaal voor het vak godsdienst en het kiezen van de juiste methode.
- Het pastoraal begeleiden van leerlingen rondom zingevingvragen.

Je bent niet alleen werkzaam vanuit je kennis in Theologie en Onderwijskunde, je bent als leraar ook altijd pedagoog: je helpt jonge mensen hun weg vinden in het leven vanuit hun eigen mogelijkheden en begrenzingen en de mogelijkheden en begrenzingen van de omgeving. Als pedagoog lever je – naast ouders of verzorgers, andere docenten en andere belangrijke volwassenen – een bijdrage aan de toerusting van jonge mensen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving en voor die samenleving verantwoordelijkheid te dragen. Al met al is dit dus je eerste hoofdtaak, je werkzaamheden als uitvoerend docent.

Segment 2: functioneren binnen organisatie

De tweede belangrijke hoofdtaak betreft je bijdrage aan de school waar je werkzaam bent. Je bent als leraar onderdeel van een leer-gemeenschap waarin collega's en onderwijsondersteunend personeel werkzaam zijn. Je ontvangt leiding van een vakgroepvoorzitter, een sectordirecteur, een collegevoorzitter of centraal directeur. Je hebt te maken met beleid van de school over inkoop/inhuur van methoden en ondersteunend lesmateriaal. Je hebt te maken met materiële omstandigheden, zoals beschikbaarheid van ICT, subsidie-ontwikkelingen, het gebouw waarin je lesgeeft. Maar je bent ook een vraagbaak voor collega's in en buiten de vakgroep, je kunt ingezet worden in vieringen bij feestelijkheden of ingrijpende gebeurtenissen. Het tweede hoofdsegment van je werk betreft dus het functioneren als lid van een organisatie.

Segment 3: ontwikkelen van jezelf en de beroepsgroep

De derde hoofdtaak gaat over het ontwikkelen van jezelf en de beroepsgroep. Als je bent afgestudeerd houdt het leren niet op. Je bent dan een 'beginnend beroepsbeoefenaar', je zet je eerste stappen als bevoegd docent in het onderwijs. Ervaring, kennis en vaardigheden moeten nog verder ontwikkeld worden. Maar ook wanneer je ervaren docent bent sta je voor de uitdaging om bij te blijven op theologisch, onderwijskundig en pedagogisch terrein. De vakgroep en de organisatie zullen vragen aan je stellen. En misschien moet je ooit een bijdrage leveren aan de beroepsgroep als geheel. In het derde segment staat centraal dat je je moet ontwikkelen tot een professional die blijvend bezig is met leren en zich blijvend bezighoudt met de verbetering van de kwaliteit van het godsdienstonderwijs.

Bijlage B: Eindkwalificaties van de opleiding

1. Theologie

Na voltooiing van de opleiding moet de student als beroepsbeoefenaar zelfstandig en met kritische instelling kunnen werken en beschikt de student over de volgende eindkwalificaties op hbo-niveau, ofwel niveau 3. Niveau 1 en 2 worden al eerder in de studie behaald.

A1 Hermeneutische competentie

A1	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Gevoeligheid voor de kloof tussen (geloofs)bronnen/ spiritualiteit en de mens in zijn huidige context	<ul style="list-style-type: none"> • Legt op methodische wijze verbanden tussen een specifieke religieuze traditie en de actuele situatie.
Niv 2	Gevoeligheid voor de kloof tussen (geloofs)bronnen/ spiritualiteit en de mens in zijn huidige context en het vermogen een brug te slaan tussen beide.	<ul style="list-style-type: none"> • Brengt hedendaagse levensbeschouwelijke vragen van mensen in verbinding met de religieuze en levensbeschouwelijke tradities en geeft daaraan een levensbeschouwelijke interpretatie. • Duidt maatschappelijke en culturele processen in het licht van een specifieke religieuze traditie.
Niv 3	Het vermogen om enerzijds de bronnen van een specifieke religieuze gemeenschap en/of organisatie en/of eigen spiritualiteit en anderzijds de mens in zijn huidige context in hun onderlinge betekenisvolle samenhang te verhelderen en te verbinden	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft inzicht in de eigen referentiekaders en in die van anderen. • Reflecteert op en legt verbinding tussen een specifieke religieuze traditie en de huidige cultuur en samenleving.

A2 Agogisch competent

A2	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Het vermogen om (samen) te werken aan verandering	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseert bestaande situaties samen met betrokkenen en maakt op basis van de analyse een samenhangend ontwerp/plan ter verbetering, dan wel een ontwerp/plan hoe present te zijn indien verbetering niet mogelijk lijkt.
Niv 2	Het vermogen om op een bewuste, methodische manier (samen) te werken aan verandering	<ul style="list-style-type: none"> • Stelt evaluatiecriteria op en reflecteert regelmatig op product en proces van uitvoering, daarbij gebruik makend van de feedback van betrokkenen.
Niv 3	Het vermogen om vanuit een specifieke religieuze gemeenschap en/of organisatie en/of de eigen spiritualiteit op een bewuste, doelgerichte,	<ul style="list-style-type: none"> • Appelleert aan het zelfoplossend vermogen van de pastoranten en hun netwerk en maakt mensen bewust van hun individuele situatie en hun rol in

	procesmatige en systematische wijze (samen) te werken aan verandering	<p>geloofsgemeenschappen of andere sociale verbanden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaat op een professionele en oplossingsgerichte wijze om met weerstanden; durft te confronteren en te corrigeren, verzoent en stimuleert.
--	---	---

A3 Persoonlijke en spirituele ontwikkeling

A3	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Reflectie op eigen attitude, identiteit en handelen in beroepssituaties	<p>Toont de volgende kernkwaliteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levensbeschouwelijk sensitief • Integer en authentiek • Enthousiast en overtuigend • Communicatief en samenwerkend • Verantwoordelijk
Niv 2	Reflectie op eigen attitude, identiteit en handelen in beroepssituaties en het vermogen ook een ander dan het eigen perspectief in te nemen	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexief ten aanzien van eigen (geloofs)aannames • Toont relativiseringsvermogen en kent zijn grenzen
Niv 3	Het vermogen om vanuit een specifieke religieuze gemeenschap en/of organisatie en/of de eigen spiritualiteit te reflecteren op attitude, identiteit en handelen in beroepssituaties en om zich persoonlijk en professioneel te ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> • Is in staat kritisch te reflecteren op religieuze tradities of stromingen, bijbehorende geschriften, gebruiken en symbolen en weet die op waarde te schatten • Geeft evenwichtig en op athentieke, integere en ethisch verantwoorde wijze vorm aan zijn professionele identiteit • Reflecteert op eigen religieuze en spirituele ontwikkeling

A4 Communicatief Competent

A4	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Het vermogen om helder schriftelijk te communiceren en/of het vermogen om een gestructureerd gesprek te voeren	<ul style="list-style-type: none"> • Luistert naar signalen van individuen, groepen en (geloofs)gemeenschappen, probeert deze te verstaan en vraagt waar nodig om verduidelijking. • Schrijft heldere teksten met een duidelijke structuur en opbouw.

Niv 2	Het vermogen om helder schriftelijk te communiceren en/of het vermogen om een gestructureerd gesprek te voeren over levensbeschouwelijke onderwerpen	<ul style="list-style-type: none"> • Maakt gebruik van symbolen, beelden en voorbeelden om levensbeschouwelijke onderwerpen ter sprake te brengen en uit te leggen. • Kiest de juiste communicatie passend bij de doelgroep en maakt daarbij gebruik van informatie- en communicatietechnologie
Niv 3	Het vermogen om adequaat en doelgroepgericht te communiceren met individuen, groepen, organisaties en in netwerken, zowel mondeling als schriftelijk, verbaal als non-verbaal	<ul style="list-style-type: none"> • Is in staat een dialoog te voeren waarbij eigen standpunten en beslissingen overtuigend en met enthousiasme onder woorden kunnen worden gebracht en en toont hierbij respect voor de ander.

B1 Pastoraal Competent

B1	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Religieuze en levensvragen worden als zodanig herkend en besproken	<ul style="list-style-type: none"> • Hanteert het onderscheid tussen een gewoon gesprek, hulpverlening en pastoraat. • Hanteert verschillende pastorale gesprekstechnieken en stelt adequate pastorale diagnoses
Niv 2	Religieuze en levensvragen worden als zodanig herkend en met oog voor de context van de pastorant besproken	<ul style="list-style-type: none"> • Verleent pastorale zorg en begeleiding vanuit het zicht op wat nodig is en refereert aan religieuze bronnen en traditie.
Niv 3	Het vermogen om mensen, individueel en groepsgewijs, vanuit een contextuele optiek en op hermeneutisch verantwoorde wijze te ondersteunen in het omgaan met religieuze en levensvragen in zeer uiteenlopende situaties	<ul style="list-style-type: none"> • Herkent en hanteert grenzen binnen het eigen pastorale handelen, weet de professionele balans tussen afstand en nabijheid te behouden en kan op basis van eigen analyse waar nodig passend verwijzen naar derden. • Heeft inzicht in menselijk gedrag, psychologische en geestelijke processen met specifieke aandacht voor de verhouding tot het transcendent

B2 Liturgisch-ritueel competent

B2	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Vermogen om te reflecteren op rituelen en/of vieringen	<ul style="list-style-type: none"> • Geeft, op een bij de context passende wijze, vorm aan een viering of ritueel samen met anderen.
Niv 2	Vermogen om te reflecteren op rituelen en/of vieringen van verschillende aard en doelstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Maakt op een bij de context passende wijze gebruik van rituele en/of liturgische tradities

Niv 3	Het vermogen om religieuze en/of levensbeschouwelijke vieringen en rituelen van verschillende aard en doelstelling gestalte te geven en daarin (mede) voor te gaan	<ul style="list-style-type: none"> • Formuleert passende gebeden en liturgische teksten. • Handelt ritueel stijlvol en gaat op een authentieke wijze voor.
----------	--	--

B3 Missionair-diaconaal competent

B3	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Bewustzijn van de kloof tussen het eigen (christelijk gekleurde) denken en de opvattingen en overtuigingen in de samenleving	<ul style="list-style-type: none"> • Is betrokken op en aanwezig in de samenleving en heeft actuele kennis van maatschappelijke ontwikkelingen in een globale en multireligieuze context.
Niv 2	Vermogen om de kloof te overbruggen en het eigen denken op passende manier te delen met anderen.	<ul style="list-style-type: none"> • Verbindt op reflectieve wijze religieuze en/of levensbeschouwelijke gemeenschappen met de ontwikkelingen in de samenleving .
Niv 3	Het vermogen om de eigen religieuze gemeenschap en/of organisatie en/of de eigen spiritualiteit met anderen te delen in woorden en daden en op een open en uitnodigende wijze dienstbaar aanwezig te zijn in de samenleving	<ul style="list-style-type: none"> • Levert op een respectvolle wijze een bijdrage aan een interreligieuze dialoog. • Bevordert een missionair-diaconale houding bij anderen.

B4 Educatieve competentie

B4	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Er wordt een leer/vormingsproces gefaciliteerd	<ul style="list-style-type: none"> • Stelt voor diverse individuen en groepen leer- en ontwikkelingsdoelen vast al dan niet in samenwerking met betrokkenen.
Niv 2	Er wordt een leer/vormingsproces gefaciliteerd met een levensbeschouwelijk thema	<ul style="list-style-type: none"> • Verdiept zich in de beginsituatie van de lerende(n) en herkent religieuze en/of levensbeschouwelijke ontwikkelingen en ervaringen en kiest samen met lerenden op basis daarvan de leerinhoud en werkvormen.
Niv 3	Het vermogen om een rijke leeromgeving voor individuen en groepen te creëren en om leer- en vormingsprocessen met religieuze en/of levensbeschouwelijke thema's te faciliteren.	<ul style="list-style-type: none"> • Motiveert individuen en groepen in hun religieuze en/of levensbeschouwelijke leervragen, daagt hen uit en begeleidt hen waar nodig zodat zij in staat zijn het eigen leer- en vormingsproces te sturen. • Staat open voor reflectie en feedback van de lerende(n) en is flexibel in het aanpassen van de leeractiviteiten.

C1 competent in innoveren en organiseren

C1	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Zorg dragen voor het leveren van een bijdrage aan school/kerk/organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Draagt constructief en loyaal-kritisch bij aan het formuleren en behalen van gemeenschappelijke doelen in organisaties en samenwerkingsverbanden en stimuleert hierbij (voor zover van toepassing) de identiteit van de organisatie.
Niv 2	Zorg dragen voor het leveren van een bijdrage aan school/kerk/organisatie en blijk geven van organiserend vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Levert een proactieve en ondernemende bijdrage aan de structurele aspecten van de organisatie, met aandacht en zorg voor personeel, betrokken vrijwilligers, financiën en voorzieningen.
Niv 3	Het vermogen om zorg te dragen voor de organisatorische zaken die samenhangen met het werken in of vanuit een (kerkelijke) organisatie, instelling en ook in meer dynamische contexten waaronder in vrijgevestigde praktijken.	<ul style="list-style-type: none"> • Schept in een minder geïnstitutionaliseerde of snel veranderende omgeving zelf waar nodig kaders voor de organisatie van het eigen werk (financiën, voorzieningen, relatiebeheer). • Levert een actieve bijdrage aan (vernieuwings-)projecten door het doen van praktijkgericht onderzoek naar aanleiding van gesignaleerde vragen of knelpunten, door het vertalen van de resultaten daarvan in praktische aanbevelingen, en door het (initiëren van) de implementatie daarvan.
		<ul style="list-style-type: none"> •

C2 Competent in samenwerken

C2	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Het vermogen om samen te werken	<ul style="list-style-type: none"> • Bevordert brede samenwerking, zowel met professionals als met vrijwilligers, en werkt in teamverband.
Niv 2	Het vermogen om samen te werken binnen een religieuze organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Motiveert tot samenwerking met collega's en vrijwilligers en met andere organisaties en instellingen.
Niv 3	Het vermogen om samen te werken met collega's en andere betrokkenen of doelgroepen, zowel binnen als buiten de (kerkelijke of levensbeschouwelijke) organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseert activiteiten met verschillende doelgroepen, brengt diverse opvattingen met elkaar in gesprek en begeleidt interreligieuze ontmoetingen. • Legt relaties met relevante organisaties, instellingen, en netwerken en bouwt deze uit, onderhoudt deze en behartigt

		daarbij de belangen van de te vertegenwoordigen organisatie of gemeenschap.
--	--	---

C3 Competent in leidinggeven

C3	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Het vermogen om leiding te geven en te nemen	<ul style="list-style-type: none"> Delegeert effectief taken met daarbij behorende verantwoordelijkheden.
Niv 2	Het vermogen om leiding te geven en te nemen aan zowel vrijwilligers als professionals	<ul style="list-style-type: none"> Is zich bewust van de voorbeeldfunctie die een leider heeft en handelt hier ook naar.
Niv 3	Het vermogen om individuen (professionals en vrijwilligers), groepen, (geloofs)gemeenschappen en organisaties dienstbaar te leiden en te begeleiden op religieus en/of levensbeschouwelijk gebied, gericht op doelen die samenhangen met identiteit	<ul style="list-style-type: none"> Draagt verantwoordelijkheid voor en geeft transparant, integer en dienstbaar leiding aan geloofs- en zingevingsprocessen bij individuen en groepen.

C4 Competent in professionalisering

C4	Tekst competentie	handelingsaspecten
Niv 1	Kennis van ontwikkelingen in het beroep	<ul style="list-style-type: none"> Heeft een eigen visie op het beroep, op basis van theologische inzichten, eigen levensovertuiging en ervaringen in de beroepsuitoefening
Niv 2	Kennis van ontwikkelingen in het beroep en het vermogen een bijdrage te leveren aan ontwikkeling van het beroep	<ul style="list-style-type: none"> Draagt bij aan verspreiding van religieus-agogische kennis onder collega's, gemeenten, parochies, instellingen en andere organisaties
Niv 3	Het vermogen om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het beroep en de beroepsmethodiek met gebruikmaking van praktijkgericht onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoekt de eigen beroepspraktijk en/of de voorwaarden voor de eigen beroepsuitoefening en vertaalt de bevindingen in consequenties voor het eigen handelen en dat van andere betrokkenen in deze beroepspraktijk. Onderzoekt (veranderingen in) de context van de praktijk waarin hij zijn beroep uitoefent (organisatie, geloofsgemeenschap, wijk), en vertaalt de resultaten in praktische aanbevelingen voor verbetering van die praktijk

2. Leraar godsdienstonderwijs

Na voltooiing van de opleiding moet de student als beroepsbeoefenaar zelfstandig en met kritische instelling kunnen werken en beschikt de student over de volgende eindkwalificaties op hbo-niveau:

Competenties

1. Hermeneutische competentie

De hermeneutische competentie betreft het vermogen om - geraakt door het evangelie van Jezus Christus en onder leiding van zijn Heilige Geest - betekenisvolle verbindingen te leggen tussen:

- De bijbel als Gods' zelfopenbaring
- De kerkelijke traditie
- De maatschappelijke en culturele werkelijkheid
- De eigen persoon
- De gemeenschap en, of de naaste

Dit leggen van betekenisvolle verbindingen is een dialogisch proces, waarin de werkwoorden 'onderzoeken' en 'vertolken' in onderlinge samenhang centraal staan.

Het op verantwoorde wijze **in gesprek zijn met en onderzoeken** van de relevante bronnen (de hierboven genoemde vijf elementen), gericht op het **vertolken** van wat wij verstaan van wat God te zeggen heeft voor de

persoonlijke, maatschappelijke, culturele en, of kerkelijke werkelijkheid.

2. Vakinhoudelijke en didactische competentie

De docent moet de leerlingen helpen zich de leerinhouden van een bepaald vak eigen te maken en vertrouwd te raken met de manier waarop die in het dagelijkse leven gebruikt worden. Ook helpt hij de leerlingen zicht te krijgen op

Handelingsaspecten

- a. Systematische zelfreflectie over en bewustwording van eigen karakter, socialisatie, vooronderstellingen en context, van waaruit thema's, mensen, gemeente en organisatie worden benaderd en worden geïnterpreteerd.
- b. Het kritisch bevragen van de eigen vooronderstellingen en interpretaties en het zo nodig herzien ervan op basis dit zelfonderzoek.
- c. Het systematisch onderzoeken van de modellen van de werkelijkheid en referentiekaders van anderen, de organisatie of gemeente, waar de werker deel van uitmaakt.
- d. Het op verantwoorde wijze kunnen toepassen van Bijbelse bronnen en relevante sociaalwetenschappelijke modellen, rekening houdend met de historische context en de (kerkelijke) tradities.
- e. Het op heldere wijze kunnen duiden van de actuele situatie met behulp van de relevante sociaalwetenschappelijke modellen en met behulp van de bijbel.
- f. Het kunnen onderbouwen en legitimeren van gewenste veranderingen op basis van onderzoek, toepassing en duiding van de relevante bronnen.

De docent vormt zich een goed beeld van de mate waarin de leerlingen de leerinhoud beheersen en van de manier waarop ze hun werk aanpakken.

De docent is op de hoogte van de levensbeschouwelijke diversiteit binnen de groep en kan daar bij aansluiten.

wat zij in de samenleving en in de wereld van het werken kunnen verwachten.

De docent ontwerpt op basis daarvan gevarieerde leeractiviteiten die voor de leerlingen uitvoerbaar zijn, waaruit zij eventueel kunnen kiezen en die hen aanzetten tot zelfwerkzaamheid.

De docent voert die leeractiviteiten samen met zijn leerlingen uit.

De docent evalueert die leeractiviteiten en de effecten ervan en stelt ze zo nodig bij, voor de hele groep maar ook voor individuele leerlingen.

De docent signaleert leerproblemen en –belemmeringen en stelt, eventueel samen met collega's, een passend plan van aanpak of benadering op.

De docent heeft zelf een grondige kennis en beheersing van de leerinhouden waarvoor hij verantwoordelijk is en is op grond van eigen studie en eventueel werkervaring vertrouwd met de theoretische en (beroeps)praktische achtergronden daarvan.

De docent heeft kennis van de theologie en verwante wetenschappen op HBO en/of universitair niveau en van de vakinhoud, zoals omschreven in kerndoelen en eindtermen voor het vak GL en kan deze koppelen aan leerinhouden en werkvormen.

De docent weet de levensbeschouwelijke cq. religieuze betekenisverlening in het algemeen en die van de leerlingen te duiden en uit te leggen (hermeneutiek).

De docent is in staat die waardegemeenschappen, die van betekenis zijn in de buurt waar de school staat, functioneel in het leerproces te integreren.

De docent kent het belang van die leerinhoud voor het toekomstige beroep en het dagelijks leven van de leerlingen.

De docent kent op hoofdlijnen de leerinhoud van andere vakken of beroepen waarmee hij binnen zijn school of opleiding samenwerkt.

De docent weet op hoofdlijnen wat en hoe zijn leerlingen geleerd hebben in het voorgaande onderwijs en hoe hij daarop kan aansluiten.

De docent heeft kennis van (onderzoekmatig) ontwerpen van onderwijs, didactiek en didactische leermiddelen, waaronder ICT.

De docent is bekend met verschillende onderwijs- en leertheorieën, met verschillende onderwijsarrangementen voor het voortgezet onderwijs en BVE (onder andere actuele vormen van beroepsgerichte didactiek) en weet hoe hij die in praktijk kan brengen.

3. Pedagogische competentie

De docent biedt leerlingen in een veilige leer- en werkomgeving houvast en structuur bij de keuzes die ze moeten maken en hij bevordert het zich verder kunnen ontwikkelen.

De docent vormt zich een goed beeld van het sociale klimaat in een groep, van het individuele welbevinden van de leerlingen en van de vorderingen die zij maken op het gebied van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

De docent ontwerpt op basis daarvan een plan van aanpak of een benadering om de leerlingen te begeleiden naar een veilig en harmonisch leef- en werkklimaat en om hun sociaal-emotionele en morele ontwikkeling te bevorderen in de richting van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

De docent voert dat plan van aanpak of die benadering uit.

De docent evalueert dat plan van aanpak of die benadering en stelt het zo nodig bij, voor de hele groep en ook voor individuele leerlingen.

De docent signaleert problemen en belemmeringen in de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen en stelt, eventueel samen met collega's, een passend plan van aanpak of benadering op.

De docent signaleert problemen en belemmeringen in de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen en stelt, eventueel samen met collega's, een passend plan van aanpak of benadering op.

De docent is bekend met bedrijfsculturen waar de leerlingen in of na hun opleiding mee te maken krijgen.

De docent is bekend met de sociaal-emotionele, levensbeschouwelijke en morele ontwikkeling van tieners, jongvolwassenen en volwassenen, met de problemen en belemmeringen die zich daarbij kunnen voordoen en weet hoe hij die problemen in de praktijk kan signaleren en hoe hij daarmee om kan gaan.

De docent is bekend met ontwikkelings- en opvoedingstheorieën, is vertrouwd met verschillende opvoedingspraktijken en met de culturele bepaaldheid daarvan; dit alles met name in hun consequenties voor het onderwijs en voor zijn doen en laten als leraar.

De docent heeft kennis van processen van identiteitsvorming, zingeving en waardeontwikkeling bij tieners, adolescenten en volwassenen én van de culturele bepaaldheid daarvan en weet welke consequenties hij hieraan moet verbinden voor zijn handelen.

De docent begeleidt de leerlingen bij hun zoektocht naar de eigen religieuze identiteit. De docent reikt informatie(-bronnen) aan waardoor leerlingen in staat zijn hun eigen vragen te beantwoorden en de antwoorden te formuleren en te communiceren.

De docent stimuleert de levensbeschouwelijke en morele ontwikkeling van de leerling en zijn/haar ethische sensibiliteit en begeleidt leerlingen bij het opstellen en beargumenteren van religieuze en ethische redeneringen.

4. Interpersoonlijke competentie

De docent onderschrijft zijn interpersoonlijke verantwoordelijkheid en is zich bewust van zijn eigen houding en gedrag en van de invloed daarvan op de leerlingen.

De docent maakt contact met de leerlingen en zorgt ervoor dat zij contact kunnen maken met hem en zich op hun gemak voelen.

De docent biedt een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven en helpt de leerlingen daarbij.

De docent schept een goed klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling, waarbinnen ruimte is voor ervaringen van

	<p>leerlingen m.b.t. levensbeschouwelijke opvattingen, levensvragen, uitingen en demonstraties daarvan.</p> <p>De docent is goed op de hoogte van communicatie- en omgangsvormen in de leefwereld van zijn leerlingen en de vervolgopleiding waar zij zich op voorbereiden.</p> <p>De docent is op een praktisch niveau op de hoogte van communicatietheorieën, groepsdynamica en interculturele en (inter-)religieuze communicatie en kent vooral ook de implicaties daarvan voor zijn eigen doen en laten.</p> <p>De docent is authentiek in het interpersoonlijk verkeer en laat zien op welke wijze hij zelf omgaat met levensbeschouwelijke zaken.</p>
<p>5. Leidinggevende competentie</p> <p>Het vermogen om individuen (professionals en vrijwilligers), groepen en organisaties van de eigen geloofsgemeenschap te leiden en te begeleiden gericht op het bereiken van gestelde doelen.</p>	<p>a. Kan doelen en leiderschap legitimeren en motiveren vanuit een gemeenschappelijke, christelijke missie.</p> <p>b. Weet en ervaart de eigen stijl en wijze van eigen leiderschap als onderdeel van Gods werken aan kerk en wereld.</p> <p>c. Draagt verantwoordelijkheid voor en geeft transparant en integer leiding aan geestelijke processen bij individuen en groepen.</p> <p>d. Is zich bewust van de voorbeeldfunctie die een leider altijd heeft en handelt hier ook naar.</p> <p>e. Gaat op een professionele en oplossingsgerichte wijze om met weerstanden; durft te confronteren en te corrigeren, verzoent en stimuleert.</p> <p>f. Ontwikkelt, implementeert en evalueert visie en beleid.</p> <p>g. Geeft leiding aan overlegsituaties en besluitvormings- en veranderingsprocessen en speelt daarbij in op groepsdynamische processen.</p> <p>h. Enthousiasmeert en mobiliseert</p> <p>i. Delegeert effectief taken met daarbij behorende verantwoordelijkheden.</p>
<p>6. Communicatieve en empatische competentie</p> <p>Het vermogen om adequaat te communiceren met individuen, groepen en organisatie, zowel mondeling als schriftelijk, verbaal en non-verbaal.</p>	<p>a. De ander verstaan binnen de context van diens eigen model van de werkelijkheid.</p> <p>b. Brengt eigen standpunten en beslissingen overtuigend en met enthousiasme onder woorden en legitimeert deze vanuit diverse inzichten, daarbij respect tonend voor de ander.</p> <p>c. Open staan voor de wijze waarop God spreekt in en door de levensverhalen van mensen.</p> <p>d. Maakt gebruik van symbolen, beelden en voorbeelden om levensbeschouwelijke onderwerpen ter sprake te brengen en uit te leggen.</p> <p>e. Verstaat en interpreteert signalen van individuen en groepen en vraagt waar nodig om verduidelijking.</p> <p>f. Schrijft heldere teksten met een duidelijke structuur en opbouw.</p>

	g. Kiest de juiste communicatie passend bij de doelgroep en maakt daarbij gebruik van informatie- en communicatietechnologie.
<p>7. Professionaliserende competentie</p> <p>Deze competentie wordt onderscheiden in de volgende deelaspecten, die aansluit bij de Dublin-descriptoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitbouw van de eigen professie • Legitimering van visie en missie • Innovatief vermogen • Reflectief vermogen 	
<p>7.1. Uitbouw van de eigen professie:</p> <p>Op basis van kwaliteitszorg en onderzoek m.b.t. veranderingen in kerk, cultuur en samenleving het eigen beroep verder ontwikkelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Onderhouden van collegiale en intercollegiale contacten. b. Het onderhouden van professionele relaties met andere relevante disciplines. In deze samenwerking kan de beroepsbeoefenaar zichzelf positioneren, profileren en legitimeren. c. Het resultaat van deze contacten kunnen toepassen in de eigen werksituatie. d. Het kunnen opzetten van systemen van kwaliteitszorg. e. Het kunnen lezen, samenvatten en toepassen van interdisciplinaire inzichten in de eigen beroepspraktijk. f. Het zelfstandig kunnen opzetten en uitvoeren van eigen onderzoek.
<p>7.2. Legitimering van missie en visie</p> <p>De beroepsbeoefenaar kan op heldere wijze zijn eigen visie en missie en overtuigingen onder woorden brengen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Het kunnen beargumenteren en onderbouwen van eigen beroepsmatig handelen op basis van persoonlijke overtuigingen en criteria en op basis van verworven (vakwetenschappelijke) inzichten. b. eigen identiteit en missie (roeping) onder woorden kunnen brengen, zoals dat verbonden is met eigen overtuigingen en capaciteiten. c. Het kunnen verbinden van de eigen identiteit en missie met die van de organisatie. d. Op relevante wijze gebruik kunnen maken van argumentatie uit disciplines als theologie, filosofie, sociale wetenschap en ethiek.
<p>7.3. Innovatief vermogen</p> <p>Het vermogen om in onvoorziene situaties vanuit vertrouwen op de eigen deskundigheid en creativiteit te durven werken, gebruik makend van persoonlijke unieke gaven.</p>	<p>Opmerken:</p> <p>Het opmerken van veranderingen en onvoorziene omstandigheden.</p> <p>Analyseren:</p> <p>Het kunnen taxeren wat die veranderingen inhouden m.b.t. geplande activiteiten en doelen.</p> <p>Aanpassen:</p> <p>Het zo nodig - en in overleg - creatief aanpassen van doelen, wegen en middelen, oude patronen loslatend.</p> <p>Evalueren:</p>

	Continue evaluatie van product en proces waarin de stroom van directe en indirecte feedback vertaald wordt naar eventuele bijstelling.
7.4. Reflectief vermogen	
Het vermogen tot reflecteren op het eigen beroepsmatig en geestelijk functioneren.	De beroepsbeoefenaar kan
Reflectie kent een tweetal integratieniveaus:	<ol style="list-style-type: none"> reflecteren op eigen handelen, voelen, denken en willen. zelfstandig leervragen ontwikkelen op HBO-niveau en uitwerken. reflecteren op de eigen beroepspraktijk van micro-, meso- en macro-niveau. diens of haar eigen (geloofs)levenservaringen, verwoorden en beschrijven en verwerken in reflecties. diens of haar leerroute pro-actief naar de toekomst richting geven, in zowel kerkelijke en wetenschappelijke zin collega(studenten) ondersteunen in diens of haar leerproces.

Kennisbasis en beroepsbekwaamheden

Leraar vo van de 2de graad in Godsdienst Hogeschool Viaa

In dit document staat beschreven wat je aan het eind van de opleiding Leraar vo van de 2de graad in Godsdienst moet *kennen* (kennisbasis) en *kunnen* (beroepsbekwaamheden).

KENNISBASIS

Deze kennis doe je op in verschillende onderwijseenheden (je vindt ze in de tweede kolom).

Domein 1: Theologie

1.1 Theologie	
Kennis van christelijke religie vanuit zowel binnen- als buitenperspectief. Kennis van de historische ontwikkelingen in het theologisch denken met betrekking tot wereldbeeld, godsbeeld, kerkbeeld en mensbeeld. Kennis van en inzicht in de ontwikkeling van de concepten uit de christelijke traditie.	Christelijke geloofstraditie (1.2)
1.2 Bijbelkennis en -inzicht	
Kennis van het ontstaan, de indeling en de inhoud van de Bijbel. Kennis van belangrijke theologische thema's in Oude en Nieuwe Testament.	Bijbelbasis (1.1) Bijbelverdieping (2.3)
1.3 Hermeneutiek	
Kennis van en inzicht in de exegese van bijbelteksten en de vertaling naar de huidige context.	Theologische reflectie (1.3) Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen (3.3 en 3.4)

Domein 2: Levensbeschouwelijke en religieuze tradities

2.1 Religiewetenschappen en godsdienstsociologie

Kennis van religieuze, georganiseerde en ongeorganiseerde vormen van zingeving in onze maatschappij. Kennis van, inzicht in en kunnen toepassen van diverse benaderingswijzen van levensbeschouwing.	Religie en zingeving in Nederland (1.3)
2.2 Religie in Nederland	
Kennis en inzicht in de geschiedenis, huidige verschijningsvormen en eigen aard van Jodendom, Christendom, Islam, Hindoeïsme, Boeddhisme en Humanisme.	Religie en zingeving in Nederland (1.3)
2.3 Hermeneutiek	
Kennis van de interpretatie van teksten, verhalen en andere kunstuitingen in religieuze stromingen.	Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen (3.3 en 3.4)
2.4 Geschiedenis van het christendom	
Kennis van en inzicht in de geschiedenis van het christendom alsmede zijn veelheid aan schakeringen en verschijningsvormen. Kennis van en inzicht in zowel de historische als de actuele kerkelijke kaart in Nederland.	Kerkgeschiedenis (2.1)

Domein 3: Filosofie en Ethiek

3.1 Geschiedenis van de filosofie	
Kennis van de ontwikkelingen in de filosofische doordenking van het bestaan, de mens, waarneming en interpretatie van de werkelijkheid.	Christelijke geloofstraditie (1.2)
3.2 Filosofie van religie en culturele antropologie	
Kennis van het filosofisch denken met betrekking tot het wereldbeeld, godsbeeld, kerkbeeld en mensbeeld.	Christelijke geloofstraditie (1.2) Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen (3.3 en 3.4)
3.3 Ethiek en religie	
Kennis van en inzicht in diverse stromingen binnen de ethiek, waaronder christelijke ethiek. Kennis van, inzicht in en toepassing van diverse profielen van ethiek en ethische benadering op maatschappelijke en actuele problematieken.	Ethische dilemma's (2.1) Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen (3.3 en 3.4)

Domein 4: (godsdienst)didactiek

4.1 Didactische en vakdidactische concepten	
Kennis van, inzicht in en toepassing van verschillende (vak-) didactische concepten en methodes voor het vak.	Geloofsonderwijs (2.2)
4.2 Opvattingen over leren en leerconcepten	
Kennis van leertheorieën, vormen van leren in diverse contexten en implicaties voor het onderwijs	Geloofsonderwijs (2.2) Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs (3.1 en 3.2)
4.3 Hersenen en leren	
Kennis van de ontwikkeling van de hersenen, de werking van het geheugen en executieve functies.	Geloofsonderwijs (2.2) Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs (3.1 en 3.2)
4.4 Leer- en motivatieprocessen	
Kennis over leer- en motivatieprocessen als basis voor effectieve didactische strategieën.	Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs (3.1 en 3.2)
4.5 Leerdoelen	
Kennis van functie en soorten van leerdoelen.	Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs (3.1 en 3.2)
4.6 Toetsen en evalueren	
Kennis van de functies van toetsen, toetsvormen en kwaliteitseisen.	Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs (3.1 en 3.2)
4.7 Werkvormen	
Kennis van en inzicht in werkvormen voor het begrijpen en verstaan van levensbeschouwelijke en/of religieuze keuzes, optieken en ervaringen van zowel zichzelf als de ander(en).	Geloofsonderwijs (2.2)
4.8 Leren gebruiken van kunstzinnige uitingen	
Kennis van en inzicht in diverse methoden om te werken met kunstzinnige uitingen.	Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen (3.3 en 3.4)

Domein 5: (godsdienst)pedagogiek

5.1 School in de pluriforme maatschappij	
Kennis van de pluriforme maatschappij, burgerschap en sociale integratie.	Religie en zingeving in Nederland (1.1) Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen (3.3 en 3.4)
5.2 Pedagogische functie van de school	
Kennis van de functie van het onderwijs, schoolbeleid, visie en sociale veiligheid op school.	Specialisatie tiener (4.1)
5.3 Pedagogisch klimaat in school en klas	
Kennis van een veilig leerklimaat en van groepsdynamiek.	Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs (3.1 en 3.2) Specialisatie tiener (4.1)
5.4 Special needs	
Kennis van (leer-)behoeften bij leerlingen met bijzonder gedrag (voortkomend uit bijvoorbeeld ADHD, ADD, ASS, enz.).	Specialisatie tiener (4.1)
5.4 Ontwikkelingstheorieën en religieuze ontwikkeling	
Kennis van verschillende ontwikkelingstheorieën, ontwikkelingsfasen en crises, levensloop en religie.	Godsdienstpedagogiek (1.4) Specialisatie tiener (4.1)

BEROEPSBEKWAAMHEDEN

Deze bekwaamheden ontwikkel je in hierboven genoemde onderwijseenheden, maar ook in de onderwijseenheden 'Geestelijke en pastorale gespreksvoering', 'Innovatief projectmatig handelen', 'Veranderkunde', 'Integral mission', 'Verkenning onderzoek' en 'Praktijkonderzoek' en je past ze toe in de praktijklijn. Omdat ze in de praktijklijn worden afgetoetst, worden de diverse onderwijseenheden niet vermeld in dit overzicht van beroepsbekwaamheden.

Opleidingscontext en indicatoren per niveau			
Opleidingsbekwaam (niveau 1)	Gevorderd opleidingsbekwaam (niveau 2)	LIO-bekwaam (niveau 3)	Startbekwaam (niveau 4)
De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van losse (methode-)lessen en onderwijsactiviteiten	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelf ontworpen onderwijsactiviteiten, lessen. Differentiatie is in beginsel aanwezig op klassenniveau	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessenseries. Er wordt naar de leerbehoeften van individuele leerlingen gekeken	De student laat onderstaande bekwaamheden zien in de context van het geven van zelfberedeneerde, gedifferentieerde onderwijsactiviteiten en lessenseries die aansluit bij eigen visie en die van de school

VAKDIDACTISCH BEKWAAM
Kan onderwijs voorbereiden
Kan gedifferentieerde proces- en productdoelen stellen, leerstof selecteren en ordenen vanuit een herkenbare visie
Kan samenhangende lessen voorbereiden volgens een instructiemodel (ADI, EDI, responsieve instructiemodel, e.d.) met passende (coöperatieve) werkvormen, materialen, media en evaluatie afgestemd op het niveau, kenmerken en leefwereld van zijn groep leerlingen
Kan onderwijs uitvoeren en het leren organiseren
Kan een passend klassenmanagement realiseren en afwegen welk instructiemodel passend is
Kan met leerlingen de verwachtingen en doelen bespreken en hen motiveren om deze te halen en hen hiervan eigenaar maken
Kan de leerstof aan leerlingen begrijpelijk en aansprekend aanbieden, eventueel voordoen hoe ermee gewerkt moet worden, houdt daarbij rekening met het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en de individuele leerling en laat hen onderling op elkaar reageren
Kan gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen en afwegen wanneer planmatige inzet hiervan de voorkeur heeft
Kan de leerlingen planmatig begeleiden door stimulerende vragen te stellen vanuit verschillende leerkrachtrollen en gerichte feedback geven op taak, aanpak, zelfregulatie en persoon, zowel binnen als buiten de klas
Stimuleert planmatig en gedifferentieerd 21-eeuwse vaardigheden, waaronder de zelfregulering en neemt dit op als procesdoel
Kan aansluitend op een onderwijsactiviteit de groep en (individuele) leerlingen op een soepele en voor leerlingen herkenbare manier begeleiden naar de volgende onderwijsactiviteit
Kan onderwijs evalueren en ontwikkelen
Vraagt planmatig om feedback van leerlingen bij het vormen van een beeld van het onderwijsproces van (individuele) leerlingen en hun onderwijsbehoefte en zet dit in voor een gericht vervolg van het onderwijsproces
Kan de effecten van het onderwijs analyseren door middel van systematische observaties of toetsuitslagen en de uitkomst hiervan planmatig inzetten
Kan zijn didactische aanpak en handelen planmatig evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen voor de groep en individuele leerlingen

Kan didactisch advies vragen aan collega's of andere deskundigen en hierbij gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie inclusief het functioneren in een professionele leergemeenschap
Kan de pedagogische en didactische visie van de school beschrijven en kritisch vergelijken met eigen visie en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school
Koppelt levensbeschouwelijke bronnen en opvattingen aan de (leefwereld) van leerlingen
Legt op methodische wijze relaties tussen een concrete situatie in de klas en levensbeschouwelijke opvattingen en bronnen om deze relevant te maken voor elke individuele leerling
Ontwerpt opeenvolgende onderwijsactiviteiten waarin leerlingen leren kijken vanuit hun eigen en andere levensovertuigingen. Faciliteert gesprekken waarin leerlingen nieuwsgierig worden, een 'open' gesprek voeren en begrip krijgen voor andere culturen en levensovertuigingen
Is zich bewust van eigen socialisatie en kan deze bewust inzetten of opzij zetten ten behoeve van de les en relatie met leerlingen.
Is zich bewust van de geloofsontwikkeling van leerlingen en speelt hier adequaat op in.
Toont aan kennis te hebben van de dynamiek van geloofsontwikkeling en gebruikt deze kennis adequaat in communicatie over levensbeschouwelijk thema's en om aan te sluiten bij de religieuze ontwikkeling van een specifieke doelgroep

VAKINHOUDELIJK BEKWAAM
Beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden zoals beschreven in de kennisbasis
Beheerst de kennisbasis en kan gedurende een periode onderbouwd gedifferentieerde doelen stellen en dit adequaat begeleiden, ook voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
Kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen
Kan leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen en uitleggen aansluitend bij de onderwijsbehoeften van de individuele leerlingen volgens een planmatige opzet
Kent de breedte van het vakgebied en vormt een visie op het vakgebied
Heeft kennis en inzicht in de breedte van het vakgebied, heeft een gefundeerde mening en kan deze beargumenteren. Kan vanuit deze visie voorstellen doen voor verbeteringen in het curriculum en/of aanbod
Overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen
Heeft kennis van de leerlijnen die worden aangeboden op de school en kan dit verwerken in een gevarieerde, beredeneerde planning aansluitend bij de unieke ontwikkeling van elke leerling en dit uitvoeren.
Kan voortbouwen op het voorgaande onderwijs
Neemt kennis van overdracht en observatiegegevens vanuit het vorige leerjaar en de huidige werkplekcoach om leerlingen beter te begrijpen en hierbij aan te sluiten gedurende langere tijd en draagt zelf ook bij aan zorgvuldige overdracht
Kent de rol van het vak godsdienst/levensbeschouwing en de relatie met andere vakgebieden
Integreert tijdens de les de leerervaringen van leerlingen opgedaan tijdens andere vakken en kan dit verwerken in een gevarieerde, beredeneerde planning aansluitend bij de unieke ontwikkeling van elke leerling en dit uitvoeren.
Kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijks leven
Pendelt gericht tussen leerstof – leerling – en leefwereld om de doelen van een volledig thema aan te bieden vanuit de leefwereld van de leerlingen om zo de relevantie van die doelen duidelijk te maken
Kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van de school
Onderzoekt het curriculum systematisch op de visie, de actualiteit en de omgeving en levert een concrete bijdrage aan de verbetering van deze samenwerking

PEDAGOGISCH BEKWAAM
Kan groepsprocessen sturen en begeleiden
Ziet en benoemt met behulp van observaties en meetinstrumenten aspecten van het groepsproces richting de leerlingen, handelt adequaat en bewaakt dit planmatig
Kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig en pedagogisch klimaat scheppen
Benoemt in interactie met de leerling en de klas aspecten voor een veilig pedagogisch klimaat, handelt daarnaar en bewaakt dit planmatig
Kan ruimte scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten
Ziet en benoemt verschillen in leervoorkeur, ondersteunt leerlingen bij het hanteren van een passende leervoorkeur vanuit een onderbouwde visie en richt hiervoor een passende leeromgeving in
Waardeert vanuit een onderbouwde visie antwoorden van leerlingen, ongeacht of ze goed of fout zijn, laat dit in zijn reacties blijken en bevordert dit bij de leerlingen onderling
Kan verwachtingen duidelijk maken en eisen stellen aan leerlingen
Formuleert samen met de leerling positieve verwachtingen over wat er van een leerling wordt gevraagd en maakt de leerling steeds meer zelf verantwoordelijk
Kan de pedagogische basisbehoeften van de leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren als basis voor de ontwikkeling van hun identiteit
Observeert en stimuleert de pedagogische basisbehoeften van de leerlingen, gebruikt dit als uitgangspunt voor het handelen, moedigt de leerlingen aan hiervoor tools te gebruiken en stimuleert dat leerlingen elkaar hierin aanmoedigen
Spreekt samen met de leerlingen regels af in de klas en in de school, als concretisering van de waarden en normen van de samenleving, stimuleert leerlingen hierin verantwoordelijkheid te nemen en verwerkt dit planmatig in het onderwijs
Heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen en doet daar recht aan
Herkent de sociale-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen, merkt individuele verschillen op, gaat hierover met leerlingen in gesprek en bespreekt dit planmatig in dialoog met de klas en de leerlingen
Kan ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen
Signaleert leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of – achterstand in gedrag en school- prestaties, kan hen (preventief) ondersteuning bieden en indien nodig met hulp van anderen passende interventies inzetten
Kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met leerlingen uitleggen en verantwoorden
Kan zijn onderwijs en zijn pedagogisch handelen op groeps- en individueel niveau planmatig uitleggen en verantwoorden
Geeft door leervragen op te roepen de stem van de leerling een plaats in zijn pedagogische en didactische visie en laat dit planmatig in zijn handelen terugkomen
Kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met ouders, collega's en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn.
Kan met ouders, collega's en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij een leerling betrokken zijn contact leggen, informatie uitvragen, vastleggen en delen over een leerling en in een gesprek afstemming zoeken en hierop zijn handelen aanpassen
Is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie
Kan met behulp van de reflectiecirkel reflecteren, daarbij liftten tussen doen-denken-voelen-willen, meerdere alternatieven aandragen voor het handelen en hierbij kernkwaliteiten van de leerlingen gericht inzetten
Kan zijn eigen grenzen bewaken
Handelt proactief in het bewaken van eigen grenzen

Bijlage C: Toetsprogramma propedeuse

voltijd

Naam onderwijseenheid	Sis-code	ects	werkvorm	toetsvorm	Toets-week	bsa
PPO 1A	T-1-PPO1A-23	2	Wc	verslag	1	-
Bijbelbasis	T-1-BB-22	5	Hc + ic	Mpc + verslag	1	-
Oriëntatie hbo	T-1-OHBO-22	3	lc	Verslag	1	-
Praktijk liturgisch-ritueel	T-1-PLR-V24	5	wc	verslag	1	-
Christelijke geloofstraditie	T-1-CGT-23	5	Hc + ic	tentamen	2	ja
Geestelijke en pastorale gespreksvoering	T-1-GPS-22	3	ic	verslag	2	-
Praktijk pastoraat	T-1-PP-V22	5	wc	verslag	2	-
PPO 1B	T-1-PPO1B-23	4	wc	Verslag	3	ja
Religie en zingeving in NL	T-1-RZN-23	5	Hc + ic	Verslag	3	-
Theologische reflectie	T-1-TR-22	3	ic	verslag	3	ja
Praktijk Missionair diaconaal	T-1-PMD-V22	5	wc	verslag	3	-
PPO 1C	T-1-PPO1C-23	2	wc	verslag	4	-
godsdienstpedagogiek	T-1-GP-23	5	Hc + ic	verslag	4	-
Innovatief projectmatig handelen	T-1-IPH-22	3	ic	presentatie	4	-
Praktijk Educatief	T-1-PE-V22	5	wc	Portfolio+presentatie	4	-

deeltijd

Naam onderwijseenheid	Sis-code	ects	werkvorm	toetsvorm	Toets-week	
PPO 1A	T-1-PPO1A-23	2	Wc	verslag	1	
Bijbelbasis	T-1-BB-22	5	Hc + ic	Mpc + verslag	1	
Oriëntatie hbo	T-1-OHBO-22	3	lc	Verslag	1	
Praktijk 1A	T-1-P1A-D23	10	praktijk	verslag	2	
Christelijke geloofstraditie	T-1-CGT-23	5	Hc + ic	tentamen	2	
Geestelijke en pastorale gespreksvoering	T-1-GPS-22	3	ic	verslag	2	
PPO 1B	T-1-PPO1B-23	4	wc	Verslag	3	
Religie en zingeving in NL	T-1-RZN-23	5	Hc + ic	Verslag	3	
Theologische reflectie	T-1-TR-22	3	ic	verslag	3	
PPO 1C	T-1-PPO1C-23	2	wc	verslag	4	
godsdienstpedagogiek	T-1-GP-23	5	Hc + ic	verslag	4	
Innovatief projectmatig handelen	T-1-IPH-22	3	ic	presentatie	4	
Praktijk 1B	T-1-P1B-D22	10	praktijk	verslag	4	

Bijlage D: Toetsprogramma hoofdfase

Voltijd Theologie jaar 2 (eerste jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
PPO 2A	wc	verslag	2	T-2-PPO2A-23	1
Kerkgeschiedenis	Hc + ic	tentamen	5	T-2-KG-23	1
Ethische dilemma's	ic	verslag	3	T-2-ED-23	1
Praktijk 2A (deel 1)	cfg	pres + opdr	-	T-2-P2A-23	1
Veranderkunde	Hc + ic	verslag	5	T-2-VK-23	2
Geloofsonderwijs	ic	verslag	3	T-2-G-D24	2
Praktijk 2A (deel 2)	praktijk	verslag	10	T-2-P2A-23	2
PPO 2B	wc	verslag	4	T-2-PPO2B-23	3
Bijbelverdieping	Hc + ic	verslag	5	T-2-BV-23	3
Verkenning onderzoek	ic	verslag	3	T-2-VO-23	3
Praktijk 2B (deel 1)	cfg	Pres + opdr	-	T-2-P2B-23	3
PPO 2C	wc	verslag	2	T-2-PPO2C-23	4
Integral Mission	Hc + ic	tentamen	5	T-2-IM-23	4
Verkenning onderzoek	ic	verslag	3	T-2-VO-23	4
Praktijk 2B (deel 2)	praktijk	verslag	10	T-2-P2B-23	4

Voltijd Theologie jaar 3 (tweede jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	Toetsweek
Theologisch Praktijkonderzoek	ic	verslag	2	T-3-TPO-23	1
Praktijk 3A	praktijk	verslag	6	AVT30040	1
Geestelijke verzorging bij grenservaringen	Hc + ic	verslag	5	A30012	1
Praktijk 3B	praktijk	verslag	6	AVT30041	2
Supervisie, deel 1	cfg	verslag	2	A30001	2
Exegese en hermeneutiek	Hc + ic	verslag	5	A30036	2
Liturgiek en homiletiek	Hc + ic	verslag	10	A30037	4
Theologisch Praktijkonderzoek	ic	Verslag	10	T-3-TPO-23	4
Praktijk 3C	praktijk	verslag	12	AVT30042	4
Supervisie, deel 2	cfg	verslag	2	A30001	4

Voltijd Theologie jaar 4 (derde jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	Toetsweek
Minordelen naar keuze	Zie content	Zie content	15		1
Minordelen naar keuze	Zie content	Zie content	15		2
Identiteit en legitimatie, theologie en godsdienst		verslag	5	A4004	3
International Context	Hc + extern	Verslag + presentatie	3	AT4026	3
Methodisch Begeleiden		verslag	4	A40010	3
Studium Generale		presentatie	2	SG1001	4
Mijn beroepsprofiel	Hc + cfg	Verslag + gesprek	7	AT4005	4
Vrije ruimte professionalisering		verslag	9	AVT403	4

Deeltijd Theologie jaar 2 (eerste jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
-----------------------	----------	-----------	------	----------	-----------

PPO 2A	wc	verslag	2	T-2-PPO2A-23	1
Kerkgeschiedenis	Hc + ic	tentamen	5	T-2-KG-23	1
Ethische dilemma's	ic	assessment	3	T-2-ED-23	1
Praktijk 2A (deel 1)	cfg	pres + opdr	-	T-2-P2A-23	1
Veranderkunde	Hc + ic	verslag	5	T-2-VK-23	2
Geloofsonderwijs	ic	verslag	3	T-2-G-D24	2
Praktijk 2A (deel 2)	praktijk	verslag	10	T-2-P2A-23	2
PPO 2B	wc	verslag	4	T-2-PPO2B-23	3
Bijbelverdieping	Hc + ic	verslag	5	T-2-BV-23	3
Verkenning onderzoek	ic	verslag	3	T-2-VO-23	3
Praktijk 2B (deel 1)	cfg	Pres + opdr	-	T-2-P2B-23	3
PPO 2C	wc	verslag	2	T-2-PPO2C-23	4
Integral Mission	Hc + ic	tentamen	5	T-2-IM-23	4
Verkenning onderzoek	ic	verslag	3	T-2-VO-23	4
Praktijk 2B (deel 2)	praktijk	verslag	10	T-2-P2B-23	4

Deeltijd Theologie jaar 3 (tweede jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
Theologisch Praktijkonderzoek	ic	verslag	2	T-3-TPO-23	1
Praktijk 3A	praktijk	verslag	6	AVT30040	1
Geestelijke verzorging bij grenservaringen	Hc + ic	verslag	5	A30012	1
Praktijk 3B	praktijk	verslag	6	AVT30041	2
Supervisie, deel 1	cfg	verslag	2	A30001	2
Exegese en hermeneutiek	Hc + ic	verslag	5	A30036	2
Liturgiek en homiletiek	Hc + ic	verslag	10	A30037	4
Theologisch Praktijkonderzoek	ic	Verslag	10	T-3-TPO-23	4
Praktijk 3C	praktijk	verslag	12	AVT30042	4
Supervisie, deel 2	cfg	verslag	2	A30001	4

Deeltijd Theologie jaar 4 (derde jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
Integral Mission		tentamen	4	A20033	1
Minordeel (keus)			10		1
Praktijk III	praktijk	Verslag + gesprek	10	ADT40042	2
Minordeel (keus)			10		2
Identiteit en legitimatie, theologie en godsdienst		verslag	5	A4004	3
Geloofsgroei		tentamen	4	A20011	3
Mijn beroepsprofiel	Hc + cfg	Verslag + gesprek	7	AT4005	4
Vrije ruimte professionalisering		verslag	10	ADT413	4

Leraar vo van de 2de graad in Godsdienst (deeltijd) jaar 2 (eerste jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
PPO 2A	wc	verslag	2	T-2-PPO2A-23	1
Kerkgeschiedenis	Hc + ic	tentamen	5	T-2-KG-23	1
Ethische dilemma's	ic	assessment	3	T-2-ED-23	1
Veranderkunde	Hc + ic	verslag	5	T-2-VK-23	2
Geloofsonderwijs	ic	verslag	3	T-2-G-D24	2
Praktijk 2A	praktijk	verslag	10	G-2-P2B-D24	2
PPO 2B	wc	verslag	4	T-2-PPO2B-23	3
Bijbelverdieping	Hc + ic	verslag	5	T-2-BV-23	3
Verkenning onderzoek	ic	verslag	3	T-2-VO-23	3
PPO 2C	wc	verslag	2	T-2-PPO2C-23	4
Integral Mission	Hc + ic	tentamen	5	T-2-IM-23	4
Verkenning onderzoek	ic	verslag	3	T-2-VO-23	4
Praktijk 2B	praktijk	verslag	10	G-2-P2A-D24	4

Leraar vo van de 2de graad in Godsdienst (deeltijd) jaar 3 (tweede jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
Literatuurstudie deel 1	zelfstudie	verslag	0	G-3-LS-D24	1
Werkplekieren 3a	praktijk	tentamen	10	G-3-WL3-D24	2
Ontwerpen en uitvoeren van onderwijs	Hc + ic	dossier	15	G-3-OUO-D24	2
Omgaan met verschillende levensovertuigingen en culturen	Hc + ic	dossier	15	G-3-OVL-D24	4
Literatuurstudie deel 1	zelfstudie	verslag	5	G-3-LS-D24	4
PPO 3	wc	portfolio + gesprek	5	G-3-PPO3-D24	4
Werkplekieren 3b*	praktijk	portfolio + gesprek	20	G-3-WL3-D24	4

Leraar vo van de 2de graad in Godsdienst (deeltijd) jaar 4 (derde jaar hoofdfase)

Naam onderwijseenheid	werkvorm	toetsvorm	ects	Sis-code	toetsweek
Werkplekieren 4a	praktijk	tentamen	10	G-4-WL4-D24	2
Specialisatie tiener	Hc + ic	dossier	10	G-4-ST-D24	2
Minor			15		2
Praktijkonderzoek	wc	verslag	10	G-4-PO-D24	4
PPO 4	wc	portfolio + gesprek	5	G-4-PPO4-D24	4
Werkplekieren 4b**	praktijk	portfolio + gesprek	10	G-4-WL4-D24	4

*De toetsvorm van PPO 3 en Werkplekieren 3B is gecombineerd tot 1 portfolio en 1 gesprek.

** De toetsvorm van PPO 4 en Werkplekieren 4b is gecombineerd tot 1 portfolio en 1 gesprek.

Bijlage E: Toetsprogramma gemeenschappelijke afstudeerrichting

Niet van toepassing.

Bijlage F: Toetsprogramma Associate degreeprogramma en doorstroomprogramma

Het programma wordt door de studentcoördinator opgesteld en door de examencommissie vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het toetsprogramma van de deeltijd zoals vermeld in bijlage C en bijlage D.

Bijlage G: Toetsprogramma vwo-traject van 240 ECTS

Niet van toepassing.

Bijlage H: Toetsprogramma 3-jarig vwo-traject van 180 ECTS

Niet van toepassing.

Bijlage I: Toetsprogramma mbo-traject van 240 ECTS

Niet van toepassing.

Bijlage J: Toetsprogramma speciale trajecten

Niet van toepassing.

Bijlage K: Onderwijseenheden die niet verjaren

Niet van toepassing.

Bijlage L: Algemene bepalingen m.b.t. de landelijke kennisbasistoetsen pabo

Niet van toepassing.